

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสามารถสรุปสาระสำคัญโดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

1.1.1 ความหมายและความสำคัญของคำศัพท์

1.1.2 ความหมายและความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

1.1.3 ประเภทของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

1.1.4 วิธีศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

1.2 ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

1.2.1 ความหมายของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

1.2.2 ความสำคัญของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

1.2.3 องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

1.2.4 ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

1.2.5 การวัดและการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยในประเทศ

2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

ความหมายและความสำคัญของคำศัพท์

เนื่องจากทุกภาษามีองค์ประกอบที่สำคัญเหมือนกัน คือ เสียง คำศัพท์ และโครงสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ เป็นที่ยอมรับกันว่าคำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการเรียนภาษา นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของคำศัพท์ไว้ดังนี้

ความหมายของคำศัพท์

วิลเลียม มอริส (William Morris, 1979: 64) ได้ให้คำจำกัดความของคำศัพท์ไว้ว่า “คำศัพท์ หมายถึง คำทุกคำในภาษาที่ถูกใช้และเป็นที่เข้าใจในเฉพาะบุคคล วงสังคม วงการ อาชีพ เชื้อชาติ หรือโดยทั่วไป คำศัพท์อาจได้แก่ รายการคำ หรือวลี ที่ถูกจัดเรียงตามระบบการเรียงอักษร พร้อมกับมีการอธิบายความหมาย แปลหรือยกตัวอย่างประกอบ”

แจ๊ค ซี ริชาร์ดส (Jack C Richards, 1994: 307) กล่าวว่า “คำศัพท์ หมายถึง คำทั้งหมด ซึ่งเป็นได้ทั้งคำโดด คำผสม และสำนวนต่างๆ ที่ปรากฏในภาษา”

ศิธร แสงธนู และ คิต พงศทัต (2521: 35) กล่าวถึงคำศัพท์ว่า คำศัพท์ คือกลุ่มเสียงที่มีความหมายให้รู้ว่าเป็น คน สิ่งของ อาการ หรือลักษณะอาการ

จากความหมายดังกล่าว พอสรุปได้ว่าคำศัพท์ คือ กลุ่มเสียงกลุ่มหนึ่งที่มีความหมาย ซึ่งเป็นได้ทั้งคำโดด คำผสม รายการคำ หรือวลี ในภาษาทั้งหมดที่ถูกใช้และเป็นที่เข้าใจเฉพาะบุคคลหรือวงสังคม อาชีพ เชื้อชาติ หรือโดยทั่วไป

ความสำคัญของคำศัพท์

แมรี ฟินอกเชียโร (Mary Finocchiaro, 1974 : 73) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของคำศัพท์ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการสื่อสาร ผู้เรียนภาษาที่มีปัญหาในเรื่องคำศัพท์ จะมีปัญหาในการสื่อสารด้วย และ โมห์เซน กาดেসซี (Mohsen Ghadessy, 1980 : 24) ได้แสดงความคิดเห็นว่าคำศัพท์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน

อลิซาเบท มอส คลูลี (Elizabeth Morse Cluley, 1986: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคำศัพท์สรุปได้ว่า คำศัพท์เป็นเครื่องมือของความคิดที่ช่วยให้เข้าใจความคิดของผู้อื่น และ

สื่อสารความคิดของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์จึงเป็นสิ่ง
ที่เน้นถึงความก้าวหน้าของภาษาอย่างหนึ่ง

เจมส์ โคดี (James Coady, 1999: 196) กล่าวว่า "ความรู้คำศัพท์เป็นสิ่งสำคัญและ
จำเป็นต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในทุกระดับการศึกษาของผู้เรียนภาษาที่หนึ่ง
และภาษาที่สอง ยิ่งระดับการศึกษายิ่งสูง ความจำเป็นในการเรียนรู้คำศัพท์ยิ่งต้องการมากขึ้น
เท่านั้น"

ยาง ซียอง (Yang Zhihong, 2000: 18) กล่าวว่า "คำศัพท์มีความสำคัญในการสื่อสาร
ช่วยให้นักเรียนแสดงความเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้คำศัพท์ที่มีจำกัดเป็นอุปสรรคต่อ
การเรียนภาษาของนักเรียนทำให้ความสนใจในการเรียนภาษาลดลง"

เสงี่ยม โตรัตน์ (2527: 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคำศัพท์ว่า คำศัพท์เป็นสิ่ง จำ
เป็นสำหรับการอ่านเพราะช่วยสร้างความเข้าใจเรื่องี่อ่านได้ ยิ่งผู้เรียนรู้คำศัพท์มาก การเข้าใจ
เนื้อเรื่องก็ยิ่งมีมากขึ้นเช่นกัน

สุภาภรณ์ แห่งทอง (2532: 2) มีความคิดเห็นสอดคล้องกับเสงี่ยม โตรัตน์ว่า คำศัพท์
เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน ผู้ที่มีความรู้ด้านคำศัพท์ไม่
มากพอจะมีปัญหาด้านการอ่าน นอกจากนี้ในด้านการเขียนหากผู้เขียนรู้คำศัพท์น้อยก็จะมี
สามารถเขียนข้อความสื่อความหมายได้ตามที่ต้องการ สำหรับในด้านการฟังและการพูดนั้น
คำศัพท์มีความสำคัญมากกว่าองค์ประกอบด้านอื่น เนื่องจากพื้นฐานเบื้องต้นของการติดต่อ
สื่อสารระหว่างกันคือคำศัพท์ หากผู้ฟังไม่รู้ความหมายของคำซึ่งผู้พูดกล่าวออกมา ทั้งสองฝ่าย
ก็อาจจะเกิดปัญหาในการสนทนา ทั้งยังไม่สามารถถ่ายทอดความหมายตามความรู้สึกคิดของ
แต่ละฝ่ายได้

ศิริพร ลิ้มตระการ (2535: 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคำศัพท์ว่า การรู้ความหมาย
คำศัพท์เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนภาษา คำศัพท์เป็นกุญแจสำคัญสำหรับความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาต่างประเทศ

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาดังกล่าว จึงพอสรุปได้ว่าคำศัพท์เป็นองค์ประกอบหนึ่ง
ที่สำคัญ เป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจในการเรียนภาษาในทุกทักษะโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน
การอ่าน ความรู้คำศัพท์ช่วยให้เข้าใจเรื่องี่อ่าน รับรู้ข้อมูล ข่าวสารได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้
คำศัพท์เป็นสิ่งหนึ่งที่บ่งชี้ความสามารถและพัฒนาการทางภาษาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างดี

ความหมายและความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

นักการศึกษาได้ศึกษากลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้ภาษา ทำให้ทราบว่าผู้เรียนแต่ละคนใช้กลวิธีในการเรียนรู้ภาษาที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford, 1990: 8) ได้กล่าวถึงกลวิธีการเรียนรู้ภาษาว่า หมายถึง วิธีการต่างๆ ในการเรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาและทักษะทางภาษาง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น และ อาร์ ซี การ์ดเนอร์ พอล เอฟ เทรมเบลย์ และ แอน-มารี มาส์โกเรท์ (R. C. Gardner, Paul F. Tremblay and Anne-Marie Masgoret, 1997: 346) ได้อธิบายกลวิธีการเรียนรู้ภาษาว่า หมายถึง เทคนิคที่แต่ละบุคคลใช้เพื่อช่วยในการเรียนรู้เนื้อหาภาษาที่สอง และพัฒนาทักษะทั้งสี่ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน" สำหรับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์นั้น พอล เนชั่น (Paul Nation, 2001: 217) กล่าวว่า "กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็นส่วนหนึ่งของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา" ได้มีผู้ให้ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ไว้ดังนี้

นอร์เบิร์ต ชมิทท์ (Norbert Schmitt, 1990: 205) ได้ให้ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ไว้ว่า หมายถึง "วิธีการใดๆ ก็ตามที่ผู้เรียนใช้ในการรับข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์ การเก็บข้อมูลและนำข้อมูลนั้นมาใช้ อีก รวมถึงการฝึกฝนคำศัพท์ตามจุดประสงค์โดยอาจใช้กลวิธีที่หลากหลายในการเรียนรู้คำศัพท์"

ยงชี่ กู และ โรเบิร์ต คีท จอห์นสัน (Yongqi Gu and Robert Keith Johnson, 1996: 643-665) ให้ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ว่าหมายถึง "วิธีการที่หลากหลายเฉพาะตนของผู้เรียนที่ถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้คำศัพท์ เริ่มจากการจัดการเบื้องต้นเมื่อเผชิญคำศัพท์ใหม่ การจดจำคำศัพท์และการนำคำศัพท์มาใช้ใหม่"

กล่าวโดยสรุป กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ หมายถึง วิธีการที่หลากหลายเฉพาะตนที่ผู้เรียนนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้คำศัพท์ การจดจำ การเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์มาใช้ใหม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ให้มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจมากขึ้น

ความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็นวิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้คำศัพท์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์ ได้มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ไว้ดังนี้

พอล เนชั่น (Paul Nation, 1990: 130) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลวิธีการคาดเดาความหมาย นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาคำศัพท์ของตนเอง ยังช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านด้วย

รีเบคคา แอล ออกฟอร์ด และ โรบิน ซี สคาร์เซลลา (Rebecca L. Oxford and Robin C. Scarcella, 1994: 232) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์พอสรุปได้ว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ช่วยพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์ได้ง่ายขึ้น และช่วยชี้แนะผู้เรียนให้พัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยตนเอง

อาร์, บี รัดเดลล์ และ เอ็ม อาร์ รัดเดลล์ (R. B. Ruddell and M. R. Ruddell, 1995: 217) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ว่าจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยตนเองในการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ และช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาคำศัพท์ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการอ่าน

นอร์เบิร์ต ชมิทท์ และไมเคิล แมคคาร์ที (Norbert Schmitt and Michael McCarthy, 1999: 208) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ช่วยชี้แนะความหมายของคำศัพท์และช่วยในการเรียนรู้ ฝึกฝน คำศัพท์

จากความคิดเห็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์มีความสำคัญช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาคำศัพท์ของตนเอง ทำให้เรียนรู้คำศัพท์ได้ง่ายขึ้น ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยตนเอง นอกจากนี้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ยังช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านด้วย

ประเภทของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์พบว่า มีการแบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ระบุกลวิธีต่างๆ เป็นรายข้อ และกลุ่มที่ระบุกลวิธีเป็นประเภท แต่ละประเภทประกอบด้วยกลวิธีย่อยๆ ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดในแต่ละกลุ่มได้ดังนี้

การแบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็นรายข้อ

ผู้สนใจเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์และได้ระบุกลวิธีดังกล่าวเป็นรายข้อ ได้แก่

เจ. อี. เพอร์พูรา (J.E. Purpura, 1994: 205-206) แบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ ดังนี้คือ

1. กลวิธีการทำซ้ำ (Repeating)
2. กลวิธีการใช้วิธีทางกลไก (Using Mechanical Means)
3. กลวิธีการเชื่อมโยง (Associating)
4. กลวิธีการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม (Linking with Prior Knowledge)
5. กลวิธีการใช้จินตภาพ (Using Imagery)
6. กลวิธีการสรุป (Summarizing)

เอลกา สต็อฟเฟอร์ (Ilka Stoffer, 1995: 204-205) ได้แบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็น 9 กลวิธีคือ

1. กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาที่สมจริง (Strategies Involving Authentic Language Use)
2. กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสร้างสรรค์ (Strategies Involving Creative Activities)
3. กลวิธีที่ใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจตนเอง (Strategies Involving for Self-motivation)
4. กลวิธีที่ใช้เพื่อสร้างความเกี่ยวเนื่องในการนี้กคิด (Strategies Use to Create Mental Linkages)
5. กลวิธีการจำ (Memory Strategies)
6. กลวิธีการเห็นหรือการได้ยิน (Visual / Auditory Strategies)
7. กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับท่าทาง (Strategies Involving Physical Action)
8. กลวิธีที่ใช้เพื่อเอาชนะความวิตกกังวล (Strategies Used to Overcome Anxiety)
9. กลวิธีที่ใช้เพื่อจัดรวบรวมคำศัพท์ (Strategies Use to Organize Words)

ไทชิ คานามูระ (Taichi Kanamura, 1999: 53-64) แบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ ดังนี้

1. การเดาความหมายจากคำหลัก หรือวิภัติปัจจัย
2. การเดาความหมายของโครงสร้างไวยากรณ์ วลี ประโยคที่คำนั้นปรากฏ
3. การเดาความหมายจากบริบท โดยใช้ความรู้เดิม
4. การขอให้เพื่อนแปลเป็นภาษาแม่
5. การขอให้เพื่อนบอกคำศัพท์เหมือน
6. การขอให้เพื่อนยกตัวอย่างในวลีหรือประโยคอื่นที่ใช้คำศัพท์นั้น
7. การขอให้ครูแปลคำศัพท์เป็นภาษาอังกฤษ
8. การขอให้ครูบอกคำศัพท์เหมือน
9. การขอให้ครูยกตัวอย่างวลีหรือประโยค
10. การขอให้เจ้าของภาษาบอกคำศัพท์เหมือน
11. การขอให้เจ้าของภาษายกตัวอย่างวลีหรือประโยคอื่นที่ใช้คำศัพท์นั้น
12. การค้นหาความหมายคำศัพท์พจนานุกรมภาษาเดียว
13. การค้นหาความหมายคำศัพท์จากพจนานุกรม 2 ภาษา
14. การข้ามคำศัพท์ที่ไม่สำคัญต่อประโยค
15. การอ่านบริบทที่คำศัพท์ปรากฏอยู่จนกว่าจะเข้าใจความหมาย

เมย์ ฟาน (May Fan, 2000: 105-117) แบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ ดังนี้

1. กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่จากแบบเรียนหรือสิ่งพิมพ์ในโรงเรียน
2. กลวิธีการเพิ่มความรู้อ่านคำศัพท์โดยอ่านสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น เรื่องสั้น หนังสือพิมพ์

นิตยสาร นอกชั้นเรียน

3. กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่เพิ่มเติมจากการเล่นเกม
4. กลวิธีการเดาความหมายคำศัพท์ใหม่ที่พบขณะที่อ่านและการใช้พจนานุกรม
5. กลวิธีจัดกลุ่มคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกันเพื่อช่วยให้จำคำศัพท์ได้
6. กลวิธีการจัดกลุ่มและการใช้คำศัพท์นั้น
7. กลวิธีการฝึกร้องเสียงคำศัพท์ซ้ำๆ ในใจ

การแบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็นประเภท

ผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์และได้แบ่งกลวิธีดังกล่าวเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่

รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford, 1990 : 14-150) ได้แบ่งประเภทของกลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ กลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์ทางตรง และกลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์ทางอ้อม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ทางตรง (Direct Strategies) หมายถึง กลวิธีที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคำศัพท์เป้าหมายที่ผู้เรียนเรียน ประกอบด้วยกลวิธีที่ผู้เรียนต้องใช้กระบวนการทางสมองที่แตกต่างกัน ได้แก่

1. กลวิธีด้านการจำ (Memory Strategies) เกี่ยวข้องกับกลไกทางสมองที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเก็บข้อมูลความรู้คำศัพท์ไว้ และนำออกมาใช้ได้เมื่อต้องการ ทั้งนี้เพราะคำศัพท์มีจำนวนมากไม่อาจเรียนรู้ได้หมด ไม่ว่าจะเป็นการเรียนภาษาแม่หรือภาษาต่างประเทศก็ตาม ดังนั้นกลวิธีด้านการจำจึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนเก็บสิ่งสมคำศัพท์ต่างๆ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้คำศัพท์มาใช้ได้ในเวลาที่ต้องการ ซึ่งกลวิธีด้านการจำนี้ประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ ที่ผู้เรียนใช้เพื่อส่งเสริมการจำ 4 กลวิธี คือ

1.1 การสร้างกรอบการเชื่อมโยงการเรียนรู้ทางสมอง (Creating Mental Linkage) เป็นการจัดระบบการจำให้เกี่ยวเนื่องกันมี 3 แบบ คือ

1.1.1 การจัดเข้ากลุ่ม (Grouping) เป็นการจัดคำเข้ากลุ่มเข้าพวกตามชนิดของคำ เช่น คำนาม คำกริยา หรือจัดเข้ากลุ่มตามชื่อเรื่อง เช่น คำที่ใช้เกี่ยวกับอากาศ หรือจัดคำเข้ากลุ่มตามหน้าที่ของภาษา เช่น คำที่ใช้เกี่ยวกับการขอโทษ ขอร้อง ความต้องการ หรือจัดเข้ากลุ่มตามความเหมือนความแตกต่าง การจัดคำเข้ากลุ่มต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนจำความหมายได้ง่ายขึ้น

1.1.2 การเชื่อมโยงหรือการขยายความ (Associating/Elaborating) เป็นวิธีการจำคำหรือสิ่งใหม่ๆ ได้ด้วยการเชื่อมโยง เช่น Mike ต้องการจำชื่อ "Solange" ซึ่งเป็นชื่อภาษาฝรั่งเศสของบรรณารักษ์ห้องสมุดประจำมหาวิทยาลัยให้ได้เขาเชื่อมโยงชื่อ "Solange" กับข้อความว่า "So long, library, I'm leaving!" หรือ "Solange's face is so long"

1.1.3 การนำคำศัพท์ใหม่มาสร้างเป็นบริบทที่มีความหมาย (Placing New Words into a Context) เช่น การนำอักษรตัวแรกของแต่ละคำมารวมสร้างขึ้นเป็นคำใหม่ที่มีความหมาย (Acronym) เช่น Michael ใช้วิธีการจำชื่อทะเลสาบทั้งห้าที่เรียกว่า The Great Lakes โดยจำคำว่า HOMES ซึ่งมาจากอักษรตัวแรกของชื่อทะเลสาบแต่ละชื่อทั้ง 5 คือ Huron, Ontario, Michigan, Erie และ Superior ต่อจากนั้น Michael นำคำว่า HOMES มาแต่งประโยค ว่า "My HOME's on the Great Lake". หรือนำคำที่เรียนรู้ใหม่มาแต่งเป็นเรื่องสั้นๆ เพื่อช่วยในการจำ

1.2 การจำโดยการสร้างภาพและเสียง (Applying Images and Sounds) เป็นการจำโดยโยงเสียงและจินตภาพ แบ่งออกเป็น

1.2.1 การสร้างจินตภาพให้กับคำศัพท์ใหม่ (Using Imagery) เป็นการจำโดยการนึกภาพเชื่อมโยงกับคำศัพท์ใหม่ ตัวอย่างเช่น Adel ผู้จัดการธนาคารชาวสเปนเรียนคำใหม่ในภาษาอังกฤษคำว่า "tax shelter" เขาสร้างจินตภาพขึ้นมาจำคำนี้ว่า มีบ้านหลังเล็กๆ และมีกองเงินขนาดใหญ่อยู่ภายในบ้าน

1.2.2 การเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของคำต่างๆ (Semantic Mapping) เป็นวิธีการนึกถึงคำเป็นหลัก 1 คำ แล้วนึกถึงกลุ่มคำอื่นที่เชื่อมโยงไปจากคำนั้น ใน

ด้านความหมาย เช่น HAIR ซึ่งเป็นคำหลักถ้านึกถึงลักษณะของเส้นผม ได้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่คำว่า short, curly, straight, crew cut ถ้านึกถึงสิ่งที่ทำให้ผมสวย ก็จะได้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ brush, comb, curler, bobby pins เป็นต้น

1.2.3 การใช้คำสำคัญ (Using Keywords) เป็นวิธีจำคำศัพท์ใหม่ในการเรียนภาษาที่สองด้วยวิธีการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 นึกคำในภาษาแม่ที่เสียงคล้ายภาษาที่สอง ขั้นที่ 2 สร้างจินตภาพของคำศัพท์ใหม่และคำศัพท์เก่าในภาษาแม่ให้ปฏิสัมพันธ์กัน เช่น คำภาษาฝรั่งเศส Potage ซึ่งความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่า Soup เด็กชาวอังกฤษจะโยงเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เสียงคล้ายกับคำศัพท์นี้คือคำว่า a pot ซึ่งเป็นภาษาของตนเอง แปลว่า หม้อ แล้วสร้างจินตภาพคำศัพท์ใหม่กับคำศัพท์ภาษาแม่ว่า น้ำซุปรออยู่เต็มหม้อหรือหม้อที่บรรจุน้ำซุปรจนเต็ม

1.2.4 การใช้เสียงเพื่อช่วยในการจำ (Representing Sound in Memory) เช่น "I before E except after C." หรือการนำคำมาผูกให้เป็นข้อความที่มีเสียงคล้องจองกัน เช่น goat coat boat

1.3 การทบทวนอย่างมีประสิทธิภาพ (Reviewing Well) เป็นการทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วอย่างมีแบบแผน ได้แก่ การทบทวนคำศัพท์และโครงสร้างประโยค เช่น ทบทวนกลุ่มของคำศัพท์ตามช่วงเวลา 15 นาที 1 ชั่วโมง 3 ชั่วโมง 1 วัน 2 วัน 4 วัน 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ แล้วย้อนกลับ 2 สัปดาห์ 1 สัปดาห์ 4 วัน และ 15 นาที จนผู้เรียนใช้ได้คล่อง

1.4 การใช้ท่าทางควบคู่กับความหมายของคำ (Employing Action) ที่เรียนเพื่อช่วยความจำ มี 2 วิธีคือ

1.4.1 การใช้ท่าทางหรือความรู้สึกควบคู่กับความหมายของคำที่เรียน (Using Physical Response or Sensation) เพื่อช่วยความทรงจำ เช่นวิธีการปฏิบัติตามคำสั่ง เป็นวิธีการจำที่ผู้เรียนจำความหมายของคำจากท่าทาง

1.4.2 การบันทึกคำศัพท์ที่ยังจำไม่ได้ลงในบัตรคำหรือโน้ตสมุดจดศัพท์ เมื่อจำได้แล้วใช้เทคนิคทางกลไก (Mechanical Technique) ด้วยการสร้างบัตรคำขึ้นมา โดยเขียนคำศัพท์ไว้ด้านหนึ่งและอีกด้านหนึ่งเขียนคำจำกัดความของคำศัพท์นั้นให้นักเรียนทบทวนด้วยการจัดหรือแยกบัตรคำเป็นคำศัพท์ที่อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน หรือเห็นเฉพาะคำศัพท์แล้วบอกความหมายของคำศัพท์นั้น

2. กลวิธีด้านความรู้ความคิดเพื่อความเข้าใจ (Cognitive Strategies) เป็นกลวิธีที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาและเป็นกลวิธีที่ผู้เรียนใช้มากที่สุดโดยผู้เรียนเป็นผู้กำหนดและกระทำด้วยตนเอง เพื่อการมีส่วนร่วมในการเรียนภาษาประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

2.1 การฝึกฝนภาษา (Practice) ได้แก่ การพูดซ้ำๆ การฝึกตามระบบการออกเสียงคำศัพท์และระบบการเขียนอย่างมีแบบแผน การจดจำคำศัพท์และใช้กฎเกณฑ์และรูปแบบของภาษา การรวมคำและวลีต่างๆ ให้เป็นประโยค และการฝึกใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ

2.2 การรับและการส่งสาร (Receiving and Sending Messages) ได้แก่ การใช้แหล่งข้อมูล เช่น พจนานุกรม เพื่อค้นหาความหมายของคำ และเพื่อการรับและการส่งสาร

2.3 การวิเคราะห์และใช้เหตุผล (Analyzing and Reasoning) ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อความหรือคำศัพท์ต่างๆ เช่นคำว่า premediated crime วิเคราะห์ความหมาย ดังนี้ pre หมายถึง before, mediated หมายถึง think about, crime หมายถึง bad act ดังนั้น 2 คำนี้ น่าจะมีความหมายตามเหตุผลจากการวิเคราะห์ว่า "การวางแผนการล่องหนที่จะกระทำการที่ไม่ดี"

2.4 การวิเคราะห์ความเหมือน (Analyzing Synonym) ได้แก่ การที่ผู้เรียนนำคำศัพท์ภาษาที่สองมาเทียบกับคำศัพท์ภาษาที่หนึ่ง เพื่อดูความคล้ายคลึง เช่น ผู้เรียนพบคำว่า "Katze" ในภาษาเยอรมันออกเสียงคล้ายคำว่า "Cat" ในภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจำความคล้ายคลึงของคำว่า "chaise" ในภาษาฝรั่งเศสคู่กับคำว่า "chair" ในภาษาอังกฤษ

2.5 การแปล (Translation) ได้แก่ การเปลี่ยนภาษาที่เรียนกลับมาเป็นภาษาแม่หรือการเปลี่ยนภาษาแม่กลับมาเป็นภาษาที่เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจคำ วลี ได้เป็นอย่างดี

2.6 การถ่ายโอน (Transferring) ได้แก่ การนำความรู้ทางด้านคำข้อความหรือโครงสร้างประโยคมาทำความเข้าใจกับภาษาใหม่ที่ตนกำลังเรียนอยู่

2.7 การสร้างโครงสร้างใหม่สำหรับข้อมูลที่ได้รับและผลจากการเรียนรู้ภาษา (Creating Structure for Input and Output) ได้แก่ การจดบันทึก การสรุปความ การเน้นข้อความให้เด่นชัดขึ้น เช่น การระบายสีเน้นตัวอักษร การขีดเส้นใต้และการทำเครื่องหมายดอกจัน เป็นต้น

3. กลวิธีการใช้วิธีการทดแทน (Compensation Strategies) ได้แก่ วิธีการที่ผู้เรียนนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่พบในการเรียนและการใช้ภาษา ซึ่งมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งโดยเฉพาะกับผู้เรียนเรียนภาษาในระดับเริ่มต้น (Beginners) และผู้เรียนในระดับกลาง (Intermediate) ประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

3.1 การเดาความหมายอย่างมีหลักการ (Guessing Intelligently) ได้แก่ การเดาโดยใช้ตัวชี้แนะทางภาษา และการเดาโดยใช้ตัวชี้แนะอื่นๆ เช่น บริบท สถานการณ์ โครงสร้างข้อความ

3.2 การเอาชนะข้อจำกัดทางภาษาในการพูดและการเขียน (Overcoming Limitations in Speaking and Writing) ได้แก่ การใช้คำในภาษาแม่แทนคำหรือวลีในภาษาต่างประเทศ การหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาในการสื่อสารเมื่อเกิดข้อขัดข้อง การปรับคำศัพท์ให้ง่ายและกระชับขึ้น การสร้างคำขึ้นใหม่มาใช้แทน หรือใช้คำเหมือน

กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ทางอ้อม (Indirect Strategies) หมายถึง กลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการจัดการกับการเรียนรู้คำศัพท์ ส่งเสริมและควบคุมกระบวนการเรียนรู้คำศัพท์ของตน

เนื่องจากในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นผู้เรียนจะต้องพบกับ “ความใหม่” โดยเฉพาะคำศัพท์ใหม่ที่ไม่คุ้นเคย อาจทำให้ผู้เรียนพบปัญหาในการเรียนได้ การใช้กลวิธีในการเรียนทางอ้อมจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ กลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์ทางอ้อมประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

1. กลวิธีเมตาคอกนิตีฟ (Metacognitive Strategies) หมายถึง กลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการวางแผนการเรียนรู้คำศัพท์ เพื่อให้กระบวนการเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประกอบด้วยกลวิธีต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การเอาใจใส่ต่อการเรียน (Centering Your Learning) ได้แก่ การศึกษาคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนบทใหม่ล่วงหน้าและเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิม การเอาใจใส่ต่อบทเรียน

1.2 การจัดและการวางแผนการเรียน (Arranging and Planning Your Learning) ได้แก่ การหาวิธีการเรียนภาษาที่ดี การตั้งเป้าหมายสำหรับการเรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาแต่ละครั้ง การวางแผนสำหรับกิจกรรมทางภาษาไว้ล่วงหน้า การหาโอกาสในการฝึกการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาตินอกชั้นเรียน เป็นต้น

1.3 การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง (Evaluating Your Learning) ได้แก่ การตรวจสอบตนเองด้วยการสังเกตและแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา การประเมินความก้าวหน้าในการเรียนภาษาของตนเอง เป็นต้น

2. กลวิธีทางด้านจิตใจ (Affective Strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านจิตใจที่ใช้เพื่อควบคุมอารมณ์และทัศนคติในการเรียนภาษา ประกอบด้วยกลวิธีต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การลดความวิตกกังวล (Lowering Your Anxiety) ได้แก่ การหายใจลึกๆ การทำสมาธิ การใช้เสียงดนตรีเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด

2.2 การให้กำลังใจตนเอง (Encouraging Yourself) ได้แก่ การให้รางวัลตนเองเมื่อสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

2.3 การตรวจสอบระดับอารมณ์ของตนเอง (Taking Your Emotional Temperature) ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อความรู้สึกต่างๆ ของตนเองในการเรียนภาษา

3. กลวิธีทางสังคม (Social Strategies) เป็นกลวิธีที่มีความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารกับบุคคลอื่น ประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ ดังนี้

3.1 การถามคำถาม (Asking Questions) ได้แก่ การถามเพื่อความกระจ่างหรือขจัดข้อสงสัย โดยการขอให้อธิบาย ยกตัวอย่าง พูดซ้ำ หรือพูดให้ช้าลง การถามเพื่อแก้ไขผิดพลาดในการใช้ภาษาของตนเอง เป็นต้น

3.2 การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น (Cooperating With Others) ได้แก่ การทำงานและกิจกรรมทางภาษาร่วมกับเพื่อน การทำงานกับผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาเป้าหมาย

3.3 การแสดงความเข้าใจต่อบุคคลอื่น (Empathizing With Others) ได้แก่ การพัฒนาความเข้าใจในวัฒนธรรมของผู้อื่น และการตระหนักถึงความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น

กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่ รีเบคคา แอล อ็อกซ์ฟอร์ด แบ่งไว้ดังกล่าว บางครั้งมีปัญหา เนื่องจากบางกลวิธีย่อยอาจจัดอยู่ในประเภทกลวิธีการจำหรือกลวิธีทางสังคมหรืออยู่ในทั้ง 2 ประเภท รีเบคคา แอล อ็อกซ์ฟอร์ด จึงจัดประเภทของ กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ดังนี้ (Rebecca L. Oxford cited in Norbert Schmitt, 1997: 205-215)

1. กลวิธีการค้นหาความหมาย (Discovery Strategies) ซึ่งประกอบด้วย

1.1 กลวิธีการเลือกศึกษา (Determination Strategies) เช่น การเลือกศึกษา คำศัพท์โดยศึกษาจากโครงสร้างคำ การเดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จากบริบท การใช้รายการคำศัพท์ หรือบัตรคำ

1.2 กลวิธีทางสังคม (Social Strategies) เช่น การถามผู้อื่น เช่น ครูหรือเพื่อนโดยถาม หรือขอความช่วยเหลือได้หลายๆ วิธี เช่น การขอให้แปลความหมาย ขอให้คำจำกัดความ ให้คำเหมือน หรือคำตรงข้าม หรือให้ยกตัวอย่างประโยคที่มีคำศัพท์นั้น

2. กลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องทางภาษา (Consolidation Strategies) ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีดังนี้

2.1 กลวิธีทางสังคม (Social Strategies) เช่น การทำงานกิจกรรมกลุ่มโดยใช้บัตรคำหรือรายการคำศัพท์เพื่อศึกษาความหมายของคำศัพท์กับเพื่อน หรือการให้ครูตรวจงานเพื่อตรวจความถูกต้อง

2.2 กลวิธีการจำ (Memory Strategies) เช่น การใช้รูปภาพหรือจินตภาพ การใช้คำที่เกี่ยวข้องกัน การจัดกลุ่มคำ การศึกษาลำดับหรือการออกเสียงรูปคำ การจำในรูปแบบอื่นๆ เช่น การจำรากคำ การใช้ผังความหมาย

3. กลวิธีการใช้ความรู้ความคิดเพื่อความเข้าใจ (Cognitive Strategies) ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับกลวิธีการจำ แต่ไม่เน้นกระบวนการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการคิด กลวิธีนี้เป็นการทำซ้ำ การใช้วิธีทางกลไกเพื่อศึกษาคำศัพท์ เช่น การเขียนหรือพูดคำศัพท์ซ้ำ ใช้บัตรคำหรือรายการคำศัพท์เพื่อการทบทวน การจดบันทึกคำศัพท์ในชั้นเรียนเพื่อนำมาทบทวน

4. กลวิธีเมตาคอกนิตีฟ (Metacognitive Strategies) เป็นกลวิธีที่ นักเรียนใช้เพื่อควบคุมและประเมินการเรียนของตนเอง โดยการศึกษาริเริ่มกระบวนการเรียนโดยทั่วไป เพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือ นิตยสาร ข่าว ภาพยนตร์ที่เป็นภาษาอังกฤษ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆ กลวิธีนี้เน้นการควบคุมการเรียนภาษา การเลือกกลวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพกับตน การใช้เวลาฝึกฝนเพิ่มเติม เช่น การวางแผนการฝึกฝน ทบทวน อย่างมีระบบ

ยงชี่ กู และ โรเบิร์ต คีท จอห์นสัน (Yongqi Gu and Robert Keith Johnson, 1996 : 643-665) แบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ออกเป็น 2 ประเภท คือ กลวิธีประเภทเมตาคอกนิทีฟ และกลวิธีประเภทการใช้ความรู้ความคิดเพื่อความเข้าใจดังนี้

1. กลวิธีเมตาคอกนิทีฟ (Metacognitive Strategies) ประกอบด้วยกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ 2 ด้าน คือ

1.1 กลวิธีด้านการตั้งใจเลือกเรียนรู้ (Selective Attention)

1.2 กลวิธีด้านการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Initiation)

2. กลวิธีประเภทการใช้ความรู้ความคิดเพื่อความเข้าใจ (Cognitive Strategies) ประกอบด้วยกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ 6 ด้าน คือ

2.1 กลวิธีด้านการคาดเดาความหมายคำศัพท์ (Guessing Strategies) ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

ก. กลวิธีการใช้ความรู้เดิมหรือบริบทที่อยู่ห่างคำศัพท์นั้นออกไป (Using Background Knowledge/Wider Context)

ข. กลวิธีการใช้ตัวชี้แนะทางภาษาหรือบริบทที่มีอยู่ใกล้คำศัพท์นั้น (Using Linguistic Cues/Immediate Context)

2.2 กลวิธีด้านการใช้พจนานุกรม (Dictionary Strategies) ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

ก. กลวิธีการใช้พจนานุกรมเพื่อความเข้าใจ (Dictionary Strategies for Comprehension)

ข. กลวิธีการใช้พจนานุกรมเพื่อเพิ่มพูนข้อมูล (Extended Dictionary Strategies)

ค. กลวิธีการค้นหาความหมายคำศัพท์ในพจนานุกรม (Looking up Strategies)

2.3 กลวิธีด้านการจดบันทึก (Note-Taking Strategies) ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

ก. กลวิธีการจดบันทึกตามความหมาย (Meaning-Oriented Note Taking Strategies)

ข. กลวิธีการจดบันทึกตามการใช้คำศัพท์ (Usage-Oriented Note Taking Strategies)

2.4 กลวิธีด้านการจำ-โดยการฝึก (Memory Strategies-Rehearsal) ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

ก. กลวิธีการฝึกโดยใช้รายการคำศัพท์ (Using Word Lists)

ข. กลวิธีการฝึกโดยการออกเสียงคำศัพท์ซ้ำ (Oral Repetition)

ค. กลวิธีการฝึกโดยการเห็นคำศัพท์ซ้ำ (Visual Repetition)

2.5 กลวิธีด้านการจำ-โดยการใส่รหัส (Memory Strategies-Encoding) ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

- ก. กลวิธีการใช้การเชื่อมโยง-การขยายความ (Association/Elaboration)
- ข. กลวิธีการใช้การสร้างจินตภาพ (Imagery)
- ค. กลวิธีการใช้การระลึกลักษณะคำศัพท์ (Visual Encoding)
- ง. กลวิธีที่ใช้เสียงของคำศัพท์ (Auditory Encoding)
- จ. กลวิธีที่ใช้โครงสร้างคำ (Word-Structure)
- ฉ. กลวิธีที่ใช้ผังความหมาย (Semantic Encoding)
- ช. กลวิธีที่ใช้บริบท (Contextual Encoding)

2.6 กลวิธีด้านการกระตุ้นการใช้คำศัพท์เพิ่มขึ้น (Activation Strategies)

ไมเคิล เจ. ลอร์สัน และ โดนัลด์ ฮอกเบน (Michael J. Lawson and Donald Hogben, 1996 : 101-135) ได้แบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. กลวิธีทำซ้ำ (Repetition) ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อยดังนี้

1.1 การอ่านคำที่เกี่ยวข้องกันโดยใช้ข้อมูลของคำศัพท์ใหม่ โดยออกเสียงคำศัพท์อย่างน้อยหนึ่งครั้งเพื่อช่วยในการจำคำศัพท์เป้าหมาย

1.2 การฝึกซ้อมคำศัพท์ โดยฝึกออกเสียงคำศัพท์และความหมายซ้ำๆ อย่างน้อยหนึ่งครั้ง

1.3 การเขียนคำศัพท์พร้อมความหมายหลาย ๆ ครั้ง

1.4 การฝึกซ้อมเพิ่มเติม โดยทำการฝึกซ้อมคำศัพท์และความหมายคำศัพท์ที่เคยเรียนหลาย ๆ ครั้ง

1.5 การทดสอบ โดยทำการทดสอบคำศัพท์ด้วยตนเอง เช่น การบอกคำเหมือนของคำศัพท์ที่เคยเรียนมาแล้ว

2. กลวิธีวิเคราะห์ลักษณะรูปคำ (Word Feature Analysis) ประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

2.1 การสะกดคำ โดยการสะกดคำศัพท์นั้นๆ

2.2 การแบ่งประเภทของคำ โดยสังเกตรูปแบบของคำและสังเกตความเกี่ยวข้องของคำศัพท์กับไวยากรณ์ เช่นคำว่า SO อยู่หน้าคำศัพท์หรือคำคุณศัพท์

2.3 การดูปัจจัย (Suffix) โดยการสังเกตปัจจัยของคำศัพท์นั้น

3. กลวิธีขยายความอย่างง่าย (Simple Elaboration) ประกอบด้วย

3.1 การแปลประโยค โดยแปลจากประโยคที่มีคำศัพท์เป้าหมายอยู่

3.2 การใช้บริบทใกล้คำศัพท์นั้น โดยการสังเกตคำศัพท์ในประโยคและคำศัพท์อื่นที่ปรากฏก่อนหรือใช้การเดาอย่างง่าย ๆ โดยอาศัยบริบทที่อยู่ใกล้คำศัพท์นั้น

3.3 การสังเกตลักษณะที่คล้ายกันโดยการเชื่อมโยงลักษณะบางอย่างที่คล้ายกันของคำศัพท์ภาษาที่เรียนกับคำศัพท์ภาษาแม่ โดยสังเกตการสะกด การเขียนคำเช่น ขึ้นต้นด้วยอักษรเดียวกัน

3.4 การเชื่อมโยงเสียง โดยการเชื่อมโยงเสียงของคำศัพท์ภาษาที่เรียนกับภาษาแม่

4. กลวิธีขยายความที่ซับซ้อน (Complex Elaboration) ประกอบด้วย

4.1 การใช้บริบทที่ซับซ้อนโดยการพยายามหาความหมายจากประโยค โดยการเชื่อมโยงความหมาย หรือการใช้ลักษณะของคำอื่นๆ ในประโยค เพื่อให้ได้มาซึ่งความหมายของคำศัพท์เป้าหมาย

4.2 การถอดความโดยการเขียนเปรียบเทียบคำเหมือนกับคำศัพท์ใหม่

4.3 การใช้ระบบการจำโดยการศึกษารูปคำศัพท์ การใช้จินตนาการเกี่ยวกับคำศัพท์

นอร์เบิร์ต ชมิตท์ (Norbert Schmitt, 1997: 203-225) ได้แบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็น 2 ประเภท คือ กลวิธีการค้นหาความหมายของคำศัพท์ใหม่ และกลวิธีการเรียนรู้ที่ช่วยในการจำคำศัพท์ที่เรียนรู้แล้ว ดังนี้

1. กลวิธีการค้นหาความหมายของคำศัพท์ใหม่ ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย 14 ข้อ ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ประโยค

1.2 การวิเคราะห์รากคำ และวิภัติปัจจัย

1.3 การตรวจจากภาษาแม่

1.4 การวิเคราะห์ภาพหรือลักษณะที่ปรากฏอยู่

1.5 การเดาจากบริบท

1.6 การใช้พจนานุกรมสองภาษา

1.7 การใช้พจนานุกรมภาษาเดียว

1.8 การใช้รายการคำศัพท์

1.9 การใช้บัตรคำ

1.10 การขอให้ครูแปลเป็นภาษาแม่

1.11 การขอให้ครูบอกคำเหมือนของคำใหม่

1.12 การขอให้ครูยกตัวอย่างประโยคที่ใช้คำศัพท์ใหม่นั้น

1.13 การถามความหมายจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน

1.14 การหาความหมายของคำศัพท์จากการทำงานกิจกรรมกลุ่ม

2. กลวิธีการเรียนรู้ที่ช่วยในการจำคำศัพท์ที่เรียนรู้แล้ว ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย

43 ข้อดังนี้

2.1 การศึกษาและการฝึกฝนการใช้ความหมายของคำศัพท์ร่วมกับเพื่อน

2.2 การให้ครูตรวจบัตรคำหรือรายการคำศัพท์เพื่อความถูกต้อง

2.3 การมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษา

2.4 การศึกษาคำศัพท์โดยการจินตนาการภาพความหมายของคำศัพท์นั้น

- 2.5 การจินตนาการความหมายคำศัพท์
- 2.6 การเชื่อมโยงคำศัพท์กับประสบการณ์เดิม
- 2.7 การเชื่อมคำศัพท์ที่มีความสอดคล้องหรือเชื่อมโยงกัน
- 2.8 การเชื่อมโยงคำกับคำศัพท์เหมือนหรือคำตรงข้าม
- 2.9 การใช้ผังความหมายคำศัพท์
- 2.10 การใช้ลำดับของคำคุณศัพท์
- 2.11 การจำคำศัพท์โดยการเชื่อมโยงคำศัพท์กับสิ่งที่คุ้นเคย เช่น สิ่งของต่าง ๆ
- 2.12 การจำโดยการเชื่อมโยงคำศัพท์ใหม่กับสถานที่ที่สัมพันธ์คำศัพท์นั้น
- 2.13 การจำโดยการจัดกลุ่มคำศัพท์ที่ต้องการเรียนเข้าด้วยกัน
- 2.14 การจำโดยการจัดกลุ่มคำศัพท์โดยการใช้ภาพ
- 2.15 การใช้คำศัพท์ใหม่ในประโยค
- 2.16 การจัดหมวดหมู่คำศัพท์โดยผู้เป็นเรื่องราว
- 2.17 การศึกษาการสะกดคำศัพท์
- 2.18 การศึกษาเสียงของคำศัพท์
- 2.19 การออกเสียงคำศัพท์ใหม่ดัง ๆ
- 2.20 การจินตนาการรูปคำศัพท์
- 2.21 การเขียนเส้นใต้อักษรแรกของคำศัพท์
- 2.22 การจัดเป็นหมวดหมู่
- 2.23 การใช้วิธีการจำคำหลัก
- 2.24 การจำคำหลักและรากคำ
- 2.25 การจำโครงสร้างคำ
- 2.26 การเทียบเคียงความหมายของคำศัพท์
- 2.27 การใช้คำที่มาจากรากคำเดียวกัน
- 2.28 การใช้ท่าทางในการเรียนรู้คำศัพท์
- 2.29 การใช้ผังความหมาย
- 2.30 การออกเสียงคำศัพท์ซ้ำ
- 2.31 การเขียนคำศัพท์ซ้ำ
- 2.32 การใช้รายการคำศัพท์
- 2.33 การใช้บัตรคำ
- 2.34 การจดบันทึกคำศัพท์ในชั้นเรียน
- 2.35 การใช้คำศัพท์ที่แสดงไว้ในหมวดคำศัพท์ของแบบเรียน
- 2.36 การฟังเทปรายการคำศัพท์
- 2.37 การติดฉลากคำศัพท์ลงบนวัตถุต่าง ๆ
- 2.38 การทำสมุดบันทึกรายการคำศัพท์
- 2.39 การใช้สื่อต่าง ๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ เช่น เพลง ภาพยนตร์ ข่าว

- 2.40 การทดสอบคำศัพท์ด้วยตนเอง
- 2.41 การฝึกการเติมคำศัพท์ในช่องว่าง
- 2.42 การข้ามคำศัพท์ใหม่ บางคำที่ไม่สำคัญ
- 2.43 การฝึกคำศัพท์ที่จำเป็นต้องรู้อย่างต่อเนื่อง

จากการจัดประเภทของกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การแบ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์มี 2 แบบ คือ กลุ่มที่หนึ่งไม่แบ่งกลวิธีเป็นประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ แต่กล่าวถึงกลวิธีแต่ละกลวิธีเท่านั้น เช่น กลวิธีการจำ กลวิธีการทำซ้ำ กลวิธีการจัดกลุ่มคำศัพท์ กลวิธีการใช้จินตภาพ อีกกลุ่มหนึ่งนำกลวิธีแต่ละกลวิธีที่มีลักษณะเฉพาะหรือลักษณะที่คล้ายกันจัดอยู่ในประเภทเดียวกัน เช่น ประเภทกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ทางตรง ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย ได้แก่ กลวิธีการจำ กลวิธีการใช้จินตภาพ กลวิธีการจัดกลุ่ม ประเภทกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ทางอ้อม ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย ได้แก่ กลวิธีการเอาใจใส่ต่อการเรียน กลวิธีการถามคำถาม เป็นต้น

วิธีการศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

จากการศึกษาเอกสารพบว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เป็นกลวิธีหนึ่งของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา แต่ไม่มีผู้ใดระบุวิธีการศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์โดยตรง และจากการศึกษางานวิจัยที่ศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์พบว่า ในการศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์นั้น ได้ใช้วิธีการเดียวกับการศึกษากลวิธีการเรียนรู้ภาษา ซึ่ง รีเบคคา อ็อกซ์ฟอร์ด (Rebecca Oxford, 1990: 194-201) และ เจ. ไมเคิล โอ มัลลีย์ และ แอนนา อูล ซาโมท์ (J. Michael O'Malley and Anna Uhi Chamot, 1990: 90-94) ได้เสนอวิธีการศึกษากลวิธีในการเรียนรู้ภาษาไว้อย่างสอดคล้องกัน ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) โดยผู้วิจัยอาจจะกำหนดกลวิธีในการเรียนที่จะทำการสังเกตไว้ก่อน และอาจจะกำหนดเวลาในการสังเกต การสังเกตอาจจะสังเกตผู้เรียนทีละคนหรือเป็นกลุ่ม และควรถ่ายวิดีโอเก็บไว้เพื่อสามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้เมื่อต้องการ ในขณะที่สังเกตผู้วิจัยอาจจดรายละเอียดของกลวิธีที่ผู้เรียนใช้ ผู้วิจัยที่จะใช้วิธีนี้ต้องตระหนักว่ามีกลวิธีบางอย่างที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ อาทิเช่น การเชื่อมโยง การจินตนาการ และการเดาอย่างฉลาด นอกจากนี้การจัดเตรียมอุปกรณ์ในการช่วยบันทึก เช่น วิดีโอ อาจจะทำให้เกิดปัญหาในการหาอุปกรณ์และหาผู้ช่วยในการบันทึก และในกรณีที่ใช้วิธีจดยละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลค่อนข้างจะยุ่งยาก

2. การสัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์มีทั้งแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ ซึ่งผู้สัมภาษณ์มีการเตรียมขั้นตอนของการสัมภาษณ์ รายการคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ตามลำดับไว้ล่วงหน้า ส่วนการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง คือ การสัมภาษณ์โดยที่กำหนดหัวข้อหรือคำถามที่จะสัมภาษณ์ไว้

อย่างกว้างๆ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจะทำให้ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมมากกว่าการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยอาจสัมภาษณ์ผู้เรียนแต่ละบุคคล หรืออาจสัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อยๆ แต่การสัมภาษณ์เป็นกลุ่มย่อยนั้นไม่สามารถเชื่อมโยงผลไปยังผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้

ข้อดีของวิธีการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะได้ข้อมูลที่ลึกกว่าที่ได้จากการเขียนตอบและ ผู้เรียนยังมีแรงจูงใจในการตอบมากกว่า แต่ข้อจำกัดของวิธีนี้คือ ต้องใช้เวลามาก ศึกษาได้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างประชากรขนาดเล็ก และการวิเคราะห์ข้อมูลต้องใช้เวลาและยุ่งยาก

3. การแสดงการคิดเป็นถ้อยคำ (Think-Aloud) คือ การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาและขณะที่ทำกิจกรรมให้คิดและพูดกลวิธีต่างๆ ที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้ออกมาดังๆ ผู้วิจัยจะทำการจดสิ่งที่ผู้เรียนพูดออกมา ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงกลวิธีในการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกวิธีหนึ่ง

ข้อจำกัดของวิธีนี้คือ ผู้เรียนอาจจะไม่คุ้นเคยกับวิธีการ ดังนั้นผู้วิจัยควรมีการฝึกการคิดออกมาเป็นถ้อยคำให้กับผู้เรียน ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยในขั้นแรกอาจให้ผู้เรียนคิดเป็นภาษาที่หนึ่ง เมื่อชำนาญขึ้นจึงให้เปลี่ยนเป็นภาษาที่สอง

4. การจดบันทึก (Note-Taking) เป็นแบบรายงานตนเองและควรทำการสัมภาษณ์ด้วยทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลสมบูรณ์

5. การจดบันทึกประจำวัน (Diaries) เป็นแบบรายงานตนเองอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ให้ผู้เรียนเขียนเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก ความสำเร็จ ปัญหาและวิธีแก้ปัญหาทุกวัน การจดบันทึกประจำวันมีรูปแบบอิสระ อย่างไรก็ตามควรระบุแนวทางการเขียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและลดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องลง

6. การสำรวจแบบให้รายงานตนเอง (Self-Report Surveys) แบบสำรวจรายงานตนเองเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งมี 2 ประเภท คือ

6.1 แบบสำรวจรายงานตนเองแบบมีโครงสร้างน้อย (Less-Structured Self-Report Surveys) เป็นแบบสำรวจคำถามปลายเปิดที่ออกแบบให้ผู้ตอบสามารถเขียนบอกกลวิธีในการเรียนภาษาได้อย่างอิสระ

6.2 แบบสำรวจรายงานตนเองแบบมีโครงสร้างมากขึ้น (More-Structured Self-Report Surveys) เป็นแบบสำรวจคำถามปลายเปิดแบบให้เลือกตอบ โดยเป็นแบบประเมินตนเองด้วยมาตราส่วนประเมินค่า เช่น แบบสอบถามกลวิธีการเรียนภาษาของ รีเบคคา ออกซ์ฟอร์ด (The Strategy Inventory for Language Learning (SILL) Version 5.1, 7.0) (Rebecca Oxford, 1990 : 283-300) การศึกษากลวิธีการเรียนโดยใช้แบบสอบถามนี้เหมาะสำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มใหญ่ และการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถทำได้สะดวกด้วยคอมพิวเตอร์ แต่มีข้อจำกัดคือ กลวิธีบางประเภทของผู้เรียนไม่มีในแบบสอบถาม

7. วิธีการศึกษาแบบผสม (Multiple Procedures) คือ การศึกษากลวิธีการเรียนรู้อาษาโดยใช้วิธีการศึกษาข้างต้นหลายวิธีรวมกัน อาทิเช่น การสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม หรือการสังเกต การสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุดและเป็นจริงมากที่สุด

นอกจากวิธีการศึกษากลวิธีดังกล่าวข้างต้นแล้ว การศึกษากลวิธีการเรียนรู้ก็มีวิธีหนึ่งคือ การศึกษารายกรณี (Case Study) ซึ่งเดวิด นูแนน (David Nunan, 1992: 229) กล่าวถึงการศึกษารายกรณีว่า เป็นการศึกษาคุเหตุการณ์ทางภาษาของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือหลายคนในจำนวนที่จำกัดในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

วิธีการศึกษากลวิธีการเรียนรู้ภาษาที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถนำมาใช้ในการศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ได้เช่นกัน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การแสดงความคิดเห็น ถ้อยคำ การจดบันทึก การจดบันทึกประจำวัน การสำรวจแบบให้รายงานตนเองโดยใช้แบบสอบถาม และการศึกษาแบบผสมและแบบรายกรณี ซึ่งแต่ละวิธีจะมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกันไป การพิจารณาเลือกรูปแบบการศึกษากลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์ ผู้วิจัยควรเลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา และปัจจัยต่างๆ ที่เป็นข้อจำกัดในการศึกษา

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ความหมายของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดที่ผู้อ่านมีต่อสิ่งที่อ่าน ผู้อ่านต้องใช้ความรู้หลายด้าน เพื่อทำความเข้าใจบทอ่าน ถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านย่อมถือว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น ได้มีผู้สนใจเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและให้ความหมายไว้ดังนี้

แมรี ฟินอคเชียโร และซิดนีย์ ซาโกะ (Mary Finocchiaro and Sydney Sako, 1983: 131-132) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจว่าหมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจคำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ปรากฏในข้อความ สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องและรายละเอียดปลีกย่อยได้ สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่อ่าน สามารถสรุปตีความและเข้าใจความหมายแฝง รวมทั้งสามารถประเมินสิ่งที่อ่าน ทราบแนวการเขียน อารมณ์หรือแนวคิดของผู้เขียน และอ่านด้วยความซาบซึ้ง

ริชาร์ด ซี แอนเดอร์สัน (Richard C. Anderson, 1985: 372-375) กล่าวถึง ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า เป็นความสามารถในการค้นหาความหมายในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับตัวอักษร ระดับโครงสร้าง ไปจนถึงระดับความหมาย

เจอร์มี ซี ฮาร์สท์ (Jerome C. Harste, 1989: 16) กล่าวถึงความหมายของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า เป็นความสามารถในการสร้างความหมาย โดยการใช้ความรู้ที่มีอยู่แล้วในตัวผู้อ่าน ทำความเข้าใจข้อมูลที่เสนอไว้ในภาษาเขียน

วิลมา เอช มิลเลอร์ (Wilma H. Miller, 1990: 2) ให้ความหมายของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า "เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมของผู้อ่านกับสิ่งที่อ่าน"

แคธริน เรดเวย์ (Kathryn Redway, 1991: 11) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความหมายของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่อ่านกับจุดมุ่งหมายของการอ่าน ของผู้อ่านแต่ละคน

เฮซฮุย ชีฮ์ เซน และ ไมเคิล เอฟ เกรฟส์ (Hsiu-Chieh Chen and Michael F. Graves, 1995: 24-34) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า คือ "ความสามารถในการจัดระบบและเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่านเข้ากับความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีอยู่แล้วได้อย่างเหมาะสม"

สมุทร เชนเซาวิช (2540: 73) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า หมายถึง ความสามารถที่จะอนุมานข้อสนเทศหรือความหมายอันพึงประสงค์จากสิ่งที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจกับภาษาที่ปรากฏในข้อความที่อ่านโดยใช้ความสามารถทางภาษา ความรู้เดิมเชื่อมโยงความรู้ในการค้นหาความหมาย จับใจความสำคัญ สรุป ดีความ เข้าใจความหมายแฝง และประเมินสิ่งที่อ่านได้ตรงตามความตั้งใจของผู้เขียน

ความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

แมรี ฟินอคเซียโร (Mary Finochiaro, 1974: 41-46) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการแสวงหาความรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

ยู บี เบนเดดิโอ (U.B. Gbenedio, 1986: 46-47) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ในการศึกษาหาความรู้ พัฒนาและเพิ่มพูนประสบการณ์ต่าง ๆ

โทมัส จี ดีไวน์ (Thomas G. Devine, 1986) กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านนั้นมีความสำคัญมากสำหรับผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียน แม้ปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีและสื่อให้ความรู้ด้านอื่น ๆ มากมายก็ตาม แต่ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านย่อมได้เปรียบและประสบความสำเร็จมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับ การอ่านเอกสาร หนังสือ และอื่นๆ ทั้งทางด้านวิชาการ ด้านอาชีพ ด้านการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน

จอฟเฟอริ์ อันเดอร์วูด และวิเวียน แบทท์ (Geoffrey Underwood and Vivienne Batt, 1996: IX) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาและต่อความสำเร็จส่วนบุคคลในสังคม

ลักขณา ดอกเขียว (2539: 17) สรุปความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานทางภาษาที่สำคัญยิ่ง ในการแสวงหาความรู้และการพัฒนาตนเอง ในการดำเนินชีวิตประจำวันให้ปรับตัวได้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นเครื่องมือในการติดตามความรู้ในยุคข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี

สุมาลี ชีโนกุล (2540: 2) กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นทักษะที่ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง และมีความจำเป็นในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและในการประกอบอาชีพ

จากแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานทางภาษาที่สำคัญยิ่ง ในการแสวงหาความรู้และการพัฒนาตนเอง ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นเครื่องมือในการติดตามความรู้ในยุคข่าวสารข้อมูลและเทคโนโลยี และในการพัฒนาความรู้และความสามารถของบุคคล

องค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน การอ่านจะประสบผลสำเร็จได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านและทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ นักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ ไว้แตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งเป็นสองด้าน คือ ด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวกับเฉพาะตัวผู้อ่านและด้านองค์ประกอบที่เกี่ยวกับภายนอกตัวผู้อ่าน ดังนี้

ก. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับผู้อ่าน

ผู้ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้อ่าน มีดังนี้

พี ดี เพียร์สัน และ เดล ดี จอห์นสัน (P.D. Pearson and Dale D. Johnson, 1978: 9) กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้อ่านไว้ดังนี้

1. ความรู้ด้านภาษา เช่น เสียง ศัพท์ โครงสร้าง
2. ความสนใจ
3. แรงจูงใจ
4. ความสามารถในการอ่าน เช่น สามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้

ลารี เอ แฮร์ริส และคาร์ล บี สมิธ (Larry A. Harris and Carl B. Smith, 1986: 224-228) กล่าวถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้อ่านไว้ ดังนี้

1. ประสบการณ์พื้นฐานของผู้เรียน
2. ความสามารถทางภาษา
3. ความสามารถในการคิด
4. ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่อ่าน
5. จุดมุ่งหมายในการอ่าน

เดวิด นูแนน (David Nunan, 1989: 35) ได้สรุปองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านว่า ควรประกอบไปด้วย

1. ความสามารถในการเชื่อมโยงคำ เช่น เชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษร
2. ความรู้ด้านไวยากรณ์ เพื่อช่วยในการตีความ
3. ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีต่างๆ ในการอ่าน เพื่อผู้อ่านจะได้เลือกใช้ได้ตรงตามจุดประสงค์ของการอ่านในแต่ละครั้ง
4. ความสามารถในการนำความรู้เดิมมาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน
5. ความสามารถที่จะรู้ถึงจุดประสงค์ หรือหน้าที่ของประโยคแต่ละประโยค

วิลมา เอช มิลเลอร์ (Wilma H. Miller, 1990: 2) ได้สรุปองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้อ่าน ซึ่งได้แก่

1. ความรู้เดิมของผู้อ่าน
2. ความสนใจในการอ่าน
3. จุดประสงค์ในการอ่าน
4. ความสามารถในการสะกดคำ

เอ็ดดี วิลเลียมส์ (Eddie Williams, 1994: 3-12) ได้สรุปองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้อ่านไว้ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับระบบการเขียน (Knowledge of the Writing System) ผู้อ่านต้องมีความรู้ด้านการสะกดคำ การผสมคำ และการอ่านคำได้อย่างถูกต้อง
2. ความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา (Knowledge of the Language) ผู้อ่านต้องมีความรู้เรื่องรูปแบบของคำ การเรียบเรียงคำ โครงสร้างและไวยากรณ์ของภาษาได้เป็นอย่างดี
3. ความสามารถในการตีความ (Ability to Interpret) ผู้อ่านต้องสามารถเข้าใจวิธีการเรียบเรียงเนื้อหา เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่างๆ และสามารถติดตามความคิดของผู้เขียนได้อีกด้วย
4. ความรู้รอบตัวของผู้อ่าน (Knowledge of the World) ผู้อ่านต้องมีความรู้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง กีฬา ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้อ่านสามารถนำมาสัมพันธ์กับบทอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจในการอ่าน
5. เหตุผลในการอ่านและวิธีการอ่าน (Reason for Reading and Reading Style) ผู้อ่านต้องทราบว่า ตนเองอ่านอะไร อ่านทำไม และจะอ่านอย่างไร

ไลล์ เอฟ บัคแมน และคณะ (Lyle F. Bachman and others, 1995: 89-93) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบความเข้าใจในการอ่านที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้อ่าน ดังนี้

1. สติปัญญา (Intelligence) นักเรียนที่มีอายุสมองแตกต่างกันจะสามารถเข้าใจบทอ่านได้ต่างกัน
2. คำศัพท์ (Vocabulary) ความสามารถทางคำศัพท์เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นความสามารถที่จะเข้าใจบทอ่านได้ และคำศัพท์เป็นตัวแสดงโครงสร้างความรู้ที่แต่ละคนใช้ในการตอบสนองบทอ่าน
3. ความสามารถด้านหน่วยคำ (Morphemic Ability) เป็นความสามารถในการวิเคราะห์คำ เช่นการวิเคราะห์รากคำ (Roots) และวิภัติปัจจัย (Affixes) ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจบทอ่านยิ่งขึ้น
4. ความจำคำศัพท์ (Word Recognition) เป็นความสามารถในการจำคำศัพท์ซึ่งจะพัฒนาไปตามระดับชั้น เช่น ผู้ที่เรียนในชั้นสูงกว่าจะจำจำนวนคำศัพท์ที่จำได้มากกว่า
5. ทักษะคติต่อการอ่านและการเรียนรู้จากบทอ่าน (Attitudes Toward Reading and Learning from Text) ทักษะคติมีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการอ่านเป็นความปรารถนาที่จะรู้และเข้าใจของผู้อ่านเอง และเป็นตัวพยากรณ์ความสามารถในการอ่าน
6. ความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน (Individual Differences in Reading Achievement) นักเรียนที่เรียนรู้ในการอ่านจากสิ่งแวดล้อม ที่ส่งเสริมการอ่านจะมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงกว่าคนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับเริ่มเรียนการอ่าน

มาร์ค ดับเบิลยู คอนเลย์ (Mark W. Conley, 1995: 50-58) ได้จำแนกองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้อ่านไว้ดังนี้

1. ตัวผู้อ่าน (The Reader) ผู้อ่านจะมีแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อยู่ภายในตนเอง คือ

1.1 ความรู้เดิม (Prior Knowledge) หมายถึง ความรู้ต่าง ๆ ของผู้อ่านและความรู้เกี่ยวกับหัวเรื่องที่อ่าน ความคุ้นเคยกับภาษาที่ใช้ในบทอ่าน และความเข้าใจว่าจะคิดและอภิปรายมโนทัศน์ของเรื่องที่อ่านอย่างไร

1.2 เมตาคอกนิชัน (Metacognition) หมายถึง ความสามารถของผู้อ่าน ในการใช้วิธีการต่าง ๆ ในการอ่านแต่ละสิ่ง การตรวจสอบความสำเร็จในการอ่าน และการปรับปรุงวิธีการที่ใช้เมื่ออ่านไม่เข้าใจ

โด널ด์ เจ ลู และชาร์ลส์ เค คินเซอร์ (Donald J. Leu and Charles K. Kinzer, 1995: 33-43) กล่าวถึง องค์ประกอบในการอ่านที่เกี่ยวกับตัวผู้อ่านว่าประกอบด้วย

1. ทัศนคติ หรือแรงจูงใจในการอ่าน (Affective Aspects) คือ ผู้อ่านจะอ่านหรือทำความเข้าใจเนื้อหาได้ดีก็ต่อเมื่อมีความสนใจในเนื้อหาหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหานั้น

2. ความรู้เรื่องกลวิธีการควบคุมการเรียนรู้ (Metacognitive Knowledge) คือ การตระหนักในการเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

3. ความรู้เรื่องข้อความต่อเนื่อง (Discourse Knowledge) คือ ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบของภาษา และการเรียบเรียงที่แตกต่างกันของงานเขียนแบบต่าง ๆ ความรู้เหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านคาดเดาความหมายโดยรวมของเรื่องได้

4. ความรู้เรื่องโครงสร้างทางภาษา (Syntactic Knowledge) คือ ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ของคำหรือประโยค ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านตีความ และเรียบเรียงความหมายของแต่ละคำหรือประโยคได้อย่างถูกต้องและสัมพันธ์กัน

5. ความรู้เรื่องความหมายของคำศัพท์ (Vocabulary Knowledge) คือ การที่ผู้อ่านทราบความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ อยู่แล้ว หรืออาจเป็นการทราบความหมายโดยใช้บริบทของคำนั้นช่วยในการตีความ

6. ความรู้ในการถอดรหัส (Decoding Knowledge) คือ ความรู้ที่ผู้อ่านใช้เสียงของคำศัพท์ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงคำศัพท์เข้าใจความหมายของคำศัพท์นั้น ได้

ข. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับภายนอกตัวผู้อ่าน

ผู้ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับภายนอกตัวผู้อ่าน มีดังนี้

พี ดี เพียร์สัน และ เดล ดี จอห์นสัน (P.D. Pearson and Dale D. Johnson, 1978: 9) กล่าวถึงองค์ประกอบภายนอกตัวผู้อ่านไว้ดังนี้

1. ลักษณะของสิ่งที่อ่าน เช่น ความยากง่ายของศัพท์ ประโยค และโครงเรื่อง
2. สิ่งแวดล้อมอื่น เช่น บ้าน โรงเรียน ครู เพื่อน

ลารี เอ แฮร์ริส และคาร์ล บี สมิธ (Larry A. Harris and Carl B. Smith, 1986: 224-228) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่านไว้ ดังนี้

1. ลักษณะของบทอ่าน
2. สภาพแวดล้อม

วิลมา เอช มิลเลอร์ (Wilma H. Miller, 1990: 2) ได้สรุปองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ ด้านสิ่งที่อ่านซึ่งเกี่ยวข้องกับความยากของคำที่ใช้ ลำดับหรือประโยคที่ใช้ ความยาวของบทอ่าน รูปแบบของบทอ่าน

เจมส์ ฟลัด และ ไดแอน แลปปี้ (James Flood and Diane Lapp, 1990: 490) ได้จำแนกองค์ประกอบภายนอกตัวผู้อ่าน ไว้ดังนี้

1. บทอ่าน ได้แก่ อรรถลักษณะ ชนิดของบทอ่าน ส่วนสำคัญของบทอ่าน
2. บริบททางการศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อม งาน และกลุ่มสังคม
3. ตัวครู ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ เจตคติ และแนวการสอนของครู

มาร์ค ดับเบิลยู คอนเลย์ (Mark W. Conley, 1995: 50-58) ได้จำแนกองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

1. สิ่งที่อ่าน (The Text) สิ่งที่อ่านจะส่งผลต่อความเข้าใจความหมาย เช่น ลักษณะของบทอ่าน ความหมายที่แฝงในบทอ่าน
2. บริบท (The Context) เช่น สถานการณ์การอ่าน

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า การที่จะประสบผลสำเร็จในการอ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้อ่าน เช่น สถิติปัญญา ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับภาษา ความสามารถด้านการคิด ทักษะคิด และแรงจูงใจ และความรู้เดิม และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับภายนอกตัวผู้อ่าน เช่น ลักษณะรูปแบบความยากง่ายของ เนื้อหาที่อ่าน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ มีผลต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยครูในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน เพราะระดับความเข้าใจเป็นสิ่งที่ชี้แนะให้ทราบว่า นักเรียนมีความสามารถการอ่านอยู่ในระดับใด จะต้องแก้ไขปรับปรุงหรือควรพัฒนาและส่งเสริมในระดับที่สูงขึ้นอย่างไร

ได้มีนักการศึกษาแบ่งความเข้าใจในการอ่านออกเป็นระดับต่าง ๆ จากระดับที่มีความซับซ้อนน้อยไปถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนี้

รีเบคกา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972: 161-170) ได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านออกเสียงเป็น 5 ระดับ จากง่ายไปหายาก คือ

1. ระดับทักษะกลไก (Mechanical Skills) เป็นระดับที่นักเรียนสามารถแยกความแตกต่างของตัวสะกดได้ สามารถบอกความเหมือนและความแตกต่างของคำได้
2. ระดับความรู้ (Knowledge) เป็นระดับที่นักเรียนสามารถอ่านประโยคและเข้าใจความหมาย ของคำ หรือข้อความที่คุ้นเคยได้ การอ่านในระดับนี้มักเป็นการอ่านที่ละประโยค
3. ระดับการถ่ายโอน (Transfer) เป็นระดับที่นักเรียนสามารถเข้าใจประโยคที่มีคำศัพท์ หรือโครงสร้างที่เคยเรียนมา และนักเรียนสามารถนำไปใช้ในประโยคหรือข้อความ หรือสถานการณ์ใหม่ได้
4. ระดับการสื่อสาร (Communication) เป็นระดับที่นักเรียนสามารถอ่านข้อความที่มีคำศัพท์ และโครงสร้างใหม่ได้อย่างเข้าใจ ถึงแม้จะไม่เข้าใจทุกคำที่อ่าน แต่ก็สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้
5. ระดับการวิเคราะห์วิจารณ์ (Criticism) เป็นระดับที่นักเรียนสามารถเข้าใจ ความหมายที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้อย่างชัดเจน เข้าใจจุดมุ่งหมาย ความคิดเห็นตลอดจนทัศนคติของผู้เขียน

มาธา ดอลแมน และคณะ (Martha Dallman and others, 1978: 129) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจระดับข้อเท็จจริง (The Factual Level) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายและเรื่องทีอ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้โดยตรง
2. ความเข้าใจระดับตีความ (The Interpretive Level) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้โดยตรง แต่จะเข้าใจได้โดยอาศัยความสามารถในการสรุป การตีความ และการแปลความจากข้อความและเนื้อเรื่องที่อ่าน
3. ความเข้าใจระดับประเมินค่า (The Evaluation Level) หมายถึง ความสามารถในการประเมินค่าสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านมาพิจารณาตัดสิน

ลู อี เบอร์มิสเตอร์ (Lou E. Bermeister, 1978: 193-194) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่าน เป็น 7 ระดับ ดังนี้

1. ระดับความจำ (Memory) หมายถึง การที่ผู้อ่านจำในสิ่งที่ผู้อ่านได้อ่านไปแล้ว เช่น ข้อเท็จจริง ความหมายหรือคำจำกัดความ ใจความสำคัญที่ผู้เขียนบ่งไว้ ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
2. ระดับแปลความ (Translation) คือ การที่ผู้อ่านสามารถนำเรื่องราว ข้อความที่อ่านไปแปลเป็นรูปอื่น การแปลจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความสำคัญของเรื่องไปทำแผนภูมิ
3. ระดับตีความ (Interpretation) คือ การเข้าใจความและเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ผู้เขียนมิได้บอกไว้ เช่น หาเหตุเมื่อกำหนดผลมาให้ คาดการณ์ล่วงหน้าได้ จับใจความสำคัญของเรื่องที่ไม่ได้บอกไว้ได้
4. ระดับประยุกต์ใช้ (Application) คือ การที่ผู้อ่านสามารถที่จะเข้าใจหลักการและนำไปประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จ
5. ระดับวิเคราะห์ (Analysis) คือ การที่ผู้อ่านสามารถแยกแยะส่วนประกอบย่อย ๆ ที่มาประกอบกันเข้าเป็นส่วนใหญ่ได้ เช่น การวิเคราะห์บทประพันธ์ การวิเคราะห์ถึงการให้ เหตุผลที่ผิดของผู้ประพันธ์ได้
6. ระดับสังเคราะห์ (Synthesis) คือ การที่ผู้อ่านสามารถนำเอาความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านมาผสมผสานกันแล้วจัดเรียงเรียงเสียใหม่
7. ระดับประเมินผล (Evaluation) คือ การที่ผู้อ่านสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านโดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นบรรทัดฐาน เช่น ถ้าเราทราบว่อะไรคือคุณสมบัติที่ดีของบทละครสมัยใหม่เราก็สามารถวิพากษ์วิจารณ์ละครเรื่องนั้นตามคุณสมบัตินั้น ๆ ได้

วิลมา เอช มิลเลอร์ (Wilma H. Miller, 1990: 4-7) แบ่งความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจความออกเป็นระดับต่าง ๆ ซึ่งใกล้เคียงกับแนวความคิดข้างต้น เป็น 4 ระดับ ได้แก่

1. ความเข้าใจระดับแปลความ (Textually Explicit Comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความในสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมาได้ สามารถระบุความคิดหลัก ความคิดรองของเรื่อง หรือจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ หัวข้อเรื่องต่างๆ ในบทอ่านได้
2. ความเข้าใจระดับตีความ (Textually Implicit Comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอไว้ในบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา โดยที่ผู้อ่านจะต้องใช้เหตุผลและความรู้ของตนเข้ามาช่วยตัดสินใจ ทำความเข้าใจข้อมูลในบทอ่านนั้นๆ สามารถสรุปและทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้ รวมทั้งรับรู้ถึงอารมณ์ ความคิด และวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้
3. ความเข้าใจระดับวิเคราะห์ (Critical Reading) เป็นระดับความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความ และประเมินเนื้อหาที่อ่าน โดยสามารถแยกความแตกต่างของข้อมูลที่ปรากฏ

ในเนื้อหาที่อ่านได้ว่า อะไรคือข้อเท็จจริง และอะไรเป็นเพียงความเชื่อหรือความคิดเห็นของผู้เขียน และสามารถเปรียบเทียบเนื้อหาที่อ่าน กับข้อมูลที่พบจากแหล่งอื่นๆ ได้ ตลอดจนเข้าใจภาษาเชิงอุปมาอุปมัยที่ผู้เขียนนำมาใช้ และสามารถบอกได้ว่าทัศนคติของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่น่าเสนอได้

4. ความเข้าใจระดับที่ต้องใช้ความรู้เพิ่มเติมผสมผสานกับข้อมูลที่ได้จากบทอ่าน (Scripturally Implicit Comprehension) เป็นความเข้าใจในระดับสูง ที่ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน นอกเหนือจากสิ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอไว้ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เข้ามาเชื่อมโยงกับสิ่งที่พบในบทอ่าน

ทิมโมที อาร์ แบลร์และคณะ (Timothy R.Blair and Others, 1992: 28) จำแนกความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอไว้อย่างชัดเจน
2. ความเข้าใจระดับอ้างอิง (Inferential Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูล และความคิดของผู้เขียน ที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้อย่างตรงไปตรงมา
3. ความเข้าใจระดับวิเคราะห์ (Critical Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการประเมินสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของตนเองเข้าช่วยในการพิจารณา เพื่อหาข้อสรุป อาทิเช่น การคาดคะเนหรือการทำนายเหตุการณ์ถึงเรื่องที่จะเกิดตามมาได้ หรือสามารถบอกได้ว่า ข้อสรุปของงานเขียนนั้นๆ ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น

ฮาร์โรลด์ แอล เฮอร์เบอร์ และคณะ (Harold L. Herber and Others, 1993: 213-216) แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal Comprehension) หมายถึง การอ่านในแต่ละบรรทัด (Reading on the Lines) มีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอจากบทอ่าน เพราะบทอ่านนั้นมีข้อมูลเฉพาะอยู่
2. ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretive Comprehension) หมายถึง การอ่านระหว่างบรรทัด (Reading Between the Lines) จุดมุ่งหมายของความเข้าใจระดับตีความนี้ เพื่อลงความเห็นอย่างมีเหตุผลจากข้อมูลที่นำเสนอในบทอ่าน ในระดับตัวอักษร ผู้อ่านจะพยายามหาสิ่งที่คิดว่าผู้เขียนกล่าว แต่ในระดับตีความผู้อ่านต้องพยายามหาความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนกล่าว ในระดับตัวอักษรผู้อ่านระบุข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอ ในระดับตีความผู้อ่านต้องสร้างความคิดโดยรวมตามสิ่งที่ผู้อ่านระบุโดยนัย
3. ความเข้าใจระดับประยุกต์ (Applied Comprehension) หมายถึง การอ่านระดับนอกเหนือบรรทัด (Reading Beyond the Lines) จุดมุ่งหมายของความเข้าใจระดับนี้ เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมและประสบการณ์เข้ากับใจความที่ได้จากบทอ่าน ในระดับตัวอักษร ผู้อ่านระบุ

ข้อมูลและผู้เขียนนำเสนอ ในระดับตีความผู้อ่านหาแนวคิดจากสิ่งที่ผู้เขียนระบุโดยรวม ส่วนในระดับประยุกต์ผู้อ่านหาข้อสรุปออกมาจากการเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดของตนกับของผู้เขียน

มาร์ค ดับเบิลยู คอนเลย์ (Mark W. Conley, 1995: 178-179) มีความคิดเห็นสอดคล้องกับฮาร์โรลด์ แอล เฮอร์เบอร์ และคณะ ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับตัวอักษร (Literal Level) คือ ความเข้าใจข้อมูลที่ระบุชัดเจนอยู่ในบทอ่าน
2. ระดับตีความ (Interpretive Level) คือ ความเข้าใจข้อมูลที่แสดงโดยนัยในบทอ่าน
3. ระดับประยุกต์ (Applied Level) คือ การเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากบทอ่านกับความรู้จากวิชาต่าง ๆ และหรือความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโลก

คริสติน นัททอลล์ (Christine Nuttall, 1996: 188-189) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ 5 ระดับ ได้แก่

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal Comprehension) คือ ความเข้าใจในสิ่งที่ระบุชัดเจนในบทอ่าน
2. ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretation) คือ ความเข้าใจในการตีความข้อเท็จจริงหรือการพยายามให้ได้ข้อเท็จจริงจากบทอ่านด้วยวิธีการต่าง ๆ
3. ความเข้าใจระดับอ้างอิง (Inference) คือ ความเข้าใจในสิ่งที่ระบุโดยนัย ไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง
4. ความเข้าใจระดับประเมินค่า (Evaluation) คือ ความเข้าใจในบทอ่าน ว่าผู้เขียนพยายามจะสื่อสารอะไร โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่าน
5. ความเข้าใจระดับการตอบสนองส่วนบุคคล (Personal Response) คือ การที่ผู้อ่านตอบสนองบทอ่าน โดยมิได้คำนึงถึงอิทธิพลของผู้เขียน การตอบสนองมาจากความเข้าใจจากบทอ่าน และทัศนคติของผู้อ่านที่สามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกอย่างนั้น

นอกจากนี้ นักการศึกษาไทยหลายท่านได้จำแนกระดับความเข้าใจในการอ่านดังต่อไปนี้

สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์ (2531: 7-8) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

1. ระดับแปลความ (Translation) เป็นการแปลเรื่องราวเดิมให้ออกเป็นคำใหม่ ภาษาใหม่ หรือแบบใหม่ ความมุ่งหมายของการแปลอยู่ที่การวัดความแม่นยำของภาษาใหม่ ว่ายังคงรักษาเนื้อหาและความสำคัญของเรื่องราวเดิมได้ครบถ้วนหรือไม่
2. ระดับตีความ (Interpretation) เป็นการเอาความเดิมมาบันทึกใหม่เรียบเรียงใหม่ มองในแง่ใหม่ ค้นหาเปรียบเทียบความสำคัญ และความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ภายในเรื่องราว นั้น ๆ ย่นย่อ เรื่องต่าง ๆ จนเป็นข้อสรุปได้

3. ระดับขยายความ (Extrapolation) เป็นการขยายความคิดให้กว้างขวางลึกซึ้งไกลกว่าข้อเท็จจริงที่มีอยู่ สามารถประเมิน คาดคะเน หรือพยากรณ์ล่วงหน้าได้เป็นการวัดความในเชิงจินตนาการ

มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2532: 54-57) ได้อธิบายระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็น 4 ระดับ และจำแนกทักษะย่อย ดังนี้

1. การอ่านตัวอักษร (Literal Reading) คือ การอ่านที่ผู้อ่านทำความเข้าใจ เนื้อหาสาระที่ผู้เขียนกล่าวออกมาโดยตรง มีทักษะย่อย ดังนี้

1.1 การชี้คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนาม (Identifying Pronouns and their Antecedents)

1.2 การหาความเป็นจริงจากเรื่อง (Recognizing Facts)

1.3 การดำเนินการตามคำสั่งหรือทิศทาง (Following Directions)

1.4 การหาประโยคสำคัญ (Finding Topic Sentence)

1.5 การตั้งหัวข้อเรื่อง (Organizing Topic) และการเก็บใจความสำคัญ (Getting Main Ideas)

1.6 การเก็บรายละเอียดสำคัญ (Getting Important Details)

1.7 การเรียงลำดับเหตุการณ์ (Detecting the Sequences)

1.8 การเปรียบเทียบ (Making Comparisons)

1.9 การเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล (Understanding Cause and Effect Relationship)

1.10 การชี้อุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง (Identifying Character Traits)

2. การอ่านตีความ (Interpretative Reading) คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องเสาะหาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่ปรากฏอยู่ ซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวออกมาโดยตรงเพื่อประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์รวมทั้งความสามารถในการอ่านตามตัวอักษร มีทักษะย่อย ดังนี้

2.1 การกล่าวสรุป (Drawing Conclusions)

2.2 การสรุปกฎ (Making Generalizations)

2.3 การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า (Anticipating Outcomes)

2.4 การเข้าใจสำนวนภาษา (Inferring the Meanings of Figurative Language)

2.5 การตั้งหัวข้อเรื่อง (Organizing Topic) และการเก็บใจความสำคัญ (Getting Main Idea)

บันลือ พฤษะวัน (2533: 3-4) กล่าวถึง ระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

1. ความเข้าใจระดับข้อเท็จจริง (Factual Level) เป็นความเข้าใจในเรื่อง โดยให้ผู้อ่านสามารถตอบคำถามใคร หรือกับใคร ทำอะไรกับใครที่ไหน เมื่อไร ผู้อ่านตรวจสอบข้อความ ถ้อยคำจากประโยคนั้นโดยตรง

2. ความเข้าใจระดับตีความหรือระดับอ้างอิง (Interpretive or Inferential Level) โดยผู้อ่านจะต้องใช้การตีความ แปลความจากเหตุผลของเรื่องที่ไม่สามารถจะหาคำตอบจาก เนื้อหา โดยตรง ต้องคิดหาเหตุผล ตีความ แปลความ จากเนื้อเรื่อง จึงจะได้คำตอบที่มีเหตุผลเป็น เครื่องบ่งชี้

3. ความเข้าใจระดับวิเคราะห์และประเมิน (Critical or Evaluative Level) โดยผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ประสพการณ์ในการตัดสินประเมินสิ่งที่อ่าน

จากการที่นักการศึกษาได้จัดแบ่งระดับความสามารถในการอ่านในระดับต่าง ๆ กันนั้น สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่แบ่งระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ คือ ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal Comprehension) ซึ่งเป็นความสามารถด้านการอ่านระดับพื้นฐาน ที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนกล่าวไว้โดยตรงในข้อความที่อ่าน ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretative Comprehension) ซึ่งเป็นระดับการอ่านที่สูงกว่าระดับแรก ผู้อ่านต้องอาศัยความเข้าใจในระดับแรกมาเป็นพื้นฐานในการตีความหรือสรุปความสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้โดยตรงจากข้อความที่อ่าน และความเข้าใจระดับวิเคราะห์ (Critical Comprehension) ซึ่งเป็นระดับการอ่านที่สูงที่สุดที่ผู้อ่านต้องใช้ความเข้าใจใน 2 ระดับแรกมาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

การวัดและการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

ประเภทของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

เนื่องจากการสอนอ่านเน้นความเข้าใจเรื่องที่อ่านเป็นหลัก การประเมินผลการอ่าน จึงต้องสอดคล้องกับการสอน คือ เน้นความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน สำหรับวิธีการประเมินผลความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น โดยทั่วไปนิยมใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ

แมรี ฟินอคเชียโร และซิดนีย์ ซาโกะ (Mary Finocchiaro and Sydney Sako, 1983: 16) ได้แนะนำแบบทดสอบประเมินผลการอ่านที่นิยมใช้ 2 แบบ คือ

1. แบบทดสอบแบบอัตนัย (Subjective Test) ได้แก่ แบบทดสอบความเรียงโดยให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านโดยเขียนคำตอบเป็นประโยคหรือข้อความยาว ๆ

2. แบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test) ได้แก่ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่ แบบเติมคำ เป็นต้น

ฮาร์โรลด์ เอส แมดเซน (Harold S. Madsen, 1983: 97) กล่าวถึง การประเมินผลการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า ส่วนมากนิยมใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) เนื่องจากการตรวจให้คะแนน มีความเที่ยงตรง และเป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเชื่อมั่นสูง สะดวกในการให้คะแนน และใช้เวลาในการทำแบบทดสอบน้อย นอกจากนี้ยังสามารถถามได้ครอบคลุมเนื้อหาหลาย ๆ ด้าน และสามารถใช้วัดกับผู้สอบทุกระดับ

ซีริล เจ เวร์ (Cyrill J. Weir, 1990: 43-45) เสนอรูปแบบของการประเมินความสามารถในการอ่านไว้ดังนี้

1. แบบสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple-Choice Items) เป็นแบบสอบที่ผู้ตอบต้องเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวจากตัวเลือกที่กำหนดให้ แบบทดสอบนี้นิยมใช้ในการทดสอบอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นแบบสอบที่มีความเที่ยงตรงในการให้คะแนน การตรวจทำได้ง่าย รวดเร็ว สามารถคาดคะเนระดับตามยากของแบบสอบแต่ละข้อและทั้งฉบับได้ เนื่องจากสามารถนำไปทดสอบก่อนนำมาใช้จริงได้ง่าย และสามารถแก้ไขข้อความที่กำกวมให้ชัดเจน และเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. แบบสอบแบบตอบสั้น (Short Answer Items) เป็นแบบสอบที่ให้ผู้สอบตอบคำถามเป็นคำ ๆ เดียว หรือเติมข้อความในส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งข้อดีของแบบตอบสั้นคือ ผู้ตอบมีอิสระในการเขียนคำตอบเพราะไม่มีการกำหนดคำตอบให้ผู้สอบ เหมือนในแบบเลือกตอบ นอกจากนี้สามารถใช้คำถามได้เป็นจำนวนมากเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการทดสอบ และการให้คะแนนสามารถทำได้อย่างยุติธรรม เนื่องจากมีคำตอบที่ถูกต้องเป็นเกณฑ์สำหรับการตรวจให้คะแนน

3. แบบสอบโคลซ (Cloze) ในการสร้างข้อสอบแบบโคลซ คำต่างๆในบทอ่านจะถูกลบออกไป หลังจากประโยคเริ่มต้นไม่กี่ประโยค อัตราการลบคำนั้นเป็นการลบอย่างเป็นระบบ มักจะใช้ระหว่างทุกๆ คำที่ 5 ถึง คำที่ 11 ผู้สอบต้องเติมแต่ละช่องว่างด้วยคำที่คิดว่าเป็นคำที่ถูกลบไป ข้อดีของแบบสอบโคลซ คือ สร้างง่ายและให้คะแนนง่าย ถ้าใช้กระบวนการให้คะแนนคำที่เติมโดยเฉพาะ แบบสอบโคลซได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความตรงในการวัดความสามารถทางภาษาโดยรวม

4. แบบสอบแบบเติมช่องว่างที่ลบออกอย่างเลือกสรร (Selective Deletion Gap Filling) เป็นแบบสอบที่มีการลบคำจากบทอ่านโดยอาศัยเหตุผล การเลือกสิ่งที่จะลบออกโดยยึดหลักความรู้ทางภาษา ความยากของบทอ่าน และการใช้ภาษากับบทอ่านที่เฉพาะ ผู้สร้างแบบสอบสามารถพิจารณาตำแหน่งที่จะลบออก โดยเลือกที่มีความสำคัญเฉพาะแก่ผู้เรียน และเป้าหมายของการทดสอบ สะดวกที่จะสามารถระบุได้ว่ามุ่งที่จะวัดอะไร

5. แบบสอบซี (C-Tests) เป็นแบบสอบซึ่งพัฒนาจากแบบโคลซ และแบบสอบเติมคำในช่องว่างที่เลือกลบคำ โดยมีการลบคำทุกๆ 2 คำในบทอ่าน และเพื่อแก้ปัญหาความหลากหลายของคำที่จะเติมจึงมีการลบตัวอักษรครึ่งคำหลังของคำออก ข้อดีของแบบสอบซี คือ

มีความเป็นปรนัยในการให้คะแนน ประหยัด และผลที่ได้มีความเที่ยงและมีความตรงภายนอก และภายใน

6. แบบสอบให้ตัดคำออกแบบโคลซ (Cloze Elide) เป็นเทคนิคที่มีการแทรกคำที่ไม่ถูกต้องหรือเกี่ยวข้องเข้ามาในอนุเจท ผู้สอบต้องพิจารณาว่าตรงไหนที่ถูกแทรกเข้ามาและตัดคำนั้นออกไป ซึ่งแบบสอบนี้มีข้อดี คือ การทำความเข้าใจตัวคำถาม ไม่มีปัญหาเมื่อเทียบกับแบบสอบชนิดเลือกตอบหรือแบบสอบสั้น

7. แบบสอบถ่ายโอนข้อมูล (Information Transfer) เป็นการพิจารณาลักษณะของการถ่ายโอนข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเป็นสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น การทำแผนผัง การเติมแผนภูมิ หรือการให้หมายเลขตามลำดับเหตุการณ์ ซึ่งแบบสอบการถ่ายโอนข้อมูลมีข้อดี คือ เหมาะกับการทดสอบความเข้าใจในกระบวนการจัดประเภทหรือการบรรยายลำดับ

จากรูปแบบการทดสอบความสามารถดังกล่าวพอสรุปได้ว่า แบบทดสอบการอ่านมีหลายรูปแบบ เช่น แบบชนิดเลือกตอบ แบบตอบสั้น แบบโคลซ แบบเติมช่องว่างที่ลบออกอย่างเลือกสรร แบบสอบซี แบบสอบให้ตัดคำออกแบบโคลซ และแบบสอบถ่ายโอนข้อมูล

ลักษณะคำถามที่ใช้ในแบบทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคำถามที่ใช้เพื่อทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ดังนี้

เจ บี ฮีตัน (J.B. Heaton, 1979: 103-125) ได้เสนอแนะแนวทางในการทดสอบความเข้าใจในการอ่านไว้ว่าข้อคำถามควรครอบคลุมสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ความหมายของคำศัพท์ หรือกลุ่มคำที่ปรากฏในข้อความหรือบริบท
2. ความหมายของประโยคในโครงสร้างต่างๆ โดยกำหนดประโยคมาให้ 1 ประโยคแล้วให้เลือกประโยคเทียบเคียงที่มีความหมายตรงกับประโยคที่กำหนดให้
3. ใจความสำคัญหรือใจความหลักของเรื่องหรือข้อความที่อ่าน
4. รายละเอียดในเนื้อเรื่อง
5. ความสัมพันธ์ของใจความในเนื้อเรื่อง
6. การสรุปเรื่องและตีความใจความของเรื่องที่ไม่ปรากฏอยู่ในข้อความหรือบริบท

ฮาร์โรลด์ เอส แมดเซน (Harold S. Madsen, 1983: 89-92) ได้เสนอแนะคำถามเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการอ่านไว้ดังนี้

1. คำถามเกี่ยวกับโครงสร้างประโยค เพื่อประเมินผลระดับของการตีความประโยคหรือข้อความ

2. คำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญ เพื่อประเมินผลระดับการวิเคราะห์ในบทอ่านเพื่อการสรุปเรื่อง

3. คำถามเกี่ยวกับใจความของเรื่องซึ่งปรากฏโดยนัย คือไม่ปรากฏโดยตรงใน เนื้อหาเรื่องที่อ่าน แต่ผู้อ่านจะต้องตีความหมายให้ถูกต้องตามที่ผู้เขียนเขียนไว้

อาร์เทอร์ ฮิวส์ (Arthur Hughes, 1989: 116-117) ได้แนะนำเกี่ยวกับคำถามที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการอ่านไว้ดังนี้

1. คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสำคัญในข้อความ
2. คำถามเกี่ยวกับรายละเอียดที่สนับสนุนข้อมูลสำคัญ
3. คำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของข้อความซึ่งพิจารณาจากคำสรรพนามที่ใช้ในบทอ่าน
4. คำถามเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์โดยใช้การเดาจากบริบท
5. คำถามเกี่ยวกับการตีความบทอ่านตั้งแต่ต้นเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการสรุปเรื่อง

คริสติน นัททอล (Christine Nuttal, 1982: 132-133) ได้แยกประเภทต่าง ๆ ของคำถามเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

1. คำถามที่ใช้วัดความเข้าใจในระดับตัวอักษร (Questions of Literal Comprehension) เป็นคำถามที่มีคำตอบปรากฏให้เห็นชัดเจนอยู่ในเนื้อเรื่อง

2. คำถามที่ใช้วัดความเข้าใจระดับการจัดเรียงเนื้อเรื่อง (Questions Involving Reorganization) ซึ่งเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้อ่านรวบรวมข้อมูลในระดับตัวอักษรเข้าด้วยกันหรือเข้าใจได้ลึกซึ้งมากขึ้น

3. คำถามที่ใช้วัดความเข้าใจระดับอ้างอิง (Questions of Inference) เป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้อ่านอ่านข้อความระหว่างบรรทัด เพื่อที่จะพิจารณาได้ว่าอะไร คือ ความนัยที่แฝงอยู่โดยมิได้ปรากฏให้เห็นในเนื้อเรื่อง คำถามชนิดนี้ยากกว่าคำถามทั้งสองชนิดข้างต้นมาก เพราะเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องดีพอที่จะดึงเอาความนัยที่แฝงอยู่ออกมาให้ได้

4. คำถามที่ใช้วัดความเข้าใจระดับประเมินผลเนื้อเรื่องที่อ่าน (Questions of Evaluation) เป็นคำถามที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านที่ผู้อ่านจะต้องพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับเนื้อเรื่องว่า ผู้เขียนต้องการสื่อความอะไรและอ่านได้เข้าใจเพียงใด ผู้อ่านจะถูกถามคำถามเพื่อลงความเห็นหรือตัดสิน วิเคราะห์ข้อโต้ตอบและค้นหาเหตุผล รวมทั้งประเมินจุดมุ่งหมายของผู้เขียนอีกด้วย

5. คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นส่วนตัวของผู้อ่าน (Questions of Personal Response) ในบรรดาคำถามทั้งหมดคำตอบของคำถามชนิดนี้ขึ้นอยู่กับผู้อ่านมากที่สุด และผู้เขียนน้อยที่สุด เพราะเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านต้องคำนึงถึงปฏิกิริยาระหว่างตัวเองกับบทอ่านเท่านั้น

แฟรงค์ สปุนเซอร์ (Frank Spooncer, 1983: 72-73) ได้เสนอแนะการใช้คำถามเพื่อวัดและประเมินผลความสามารถในทักษะการอ่านว่าควรประกอบด้วย

1. คำถามวัดทักษะด้านคำศัพท์
2. คำถามวัดทักษะด้านโครงสร้างประโยค
3. คำถามวัดทักษะด้านความเข้าใจ ซึ่งจะวัดความเข้าใจในระดับต่าง ๆ จากง่ายไปยาก ดังนี้

3.1 ความเข้าใจในระดับตัวอักษร หมายถึง คำถามที่ต้องการ คำตอบที่หาได้โดยตรงจากข้อความที่อ่าน โดยไม่ต้องมีการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน นักเรียนสามารถพบคำตอบได้จากข้อความที่อ่านทันที

3.2 ความเข้าใจในระดับการให้เหตุผล การสรุปข้อคิดเห็นและการคาดคะเนในการตอบคำถามประเภทนี้ นักเรียนต้องอาศัยทั้งข้อมูลรายละเอียดในเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประสบการณ์ของตัวเองมาใช้ เพื่อการสรุปข้อคิดเห็น เนื่องจากคำตอบดังกล่าวมิได้ปรากฏอย่างชัดเจนในข้อความ นั่นคือ ผู้เขียนมิได้กล่าวไว้โดยตรง ต้องอาศัยการตีความจากผู้อ่าน

3.3 ความเข้าใจในระดับการประเมินผลและความประทับใจหรือความรู้สึกต่อสิ่งที่อ่าน คำตอบที่ได้มิได้มาจากข้อมูลของเรื่องที่อ่านโดยตรง แต่จะมาจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน รวมทั้งความรู้ของนักเรียนในเรื่องทั่ว ๆ ไป เป็นสำคัญ

ฮอง เทียงมุย (Huang Tengmuy, 1993: 33-34) ได้แบ่งคำถามที่ใช้วัดความเข้าใจในการอ่านในระดับต่าง ๆ 3 แบบ ดังนี้คือ

1. คำถามที่ใช้วัดความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal comprehension questions) เป็นคำถามที่หาคำตอบได้ง่ายที่สุด เพราะคำตอบมีปรากฏให้เห็นชัดเจนในเนื้อเรื่อง โดยคำที่ใช้ตั้งคำถามอาจพบได้ในเนื้อเรื่อง หรือใช้คำที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องตั้งคำถาม โดยปกติคำถามระดับนี้ใช้คำว่า who, when, where และ what ในการตั้งคำถาม

2. คำถามที่ใช้วัดความเข้าใจระดับอ้างอิง (Inferential comprehension questions) เป็นคำถามที่ต้องใช้ความคิดค้นหาคำตอบ โดยที่คำตอบไม่มีปรากฏให้เห็นโดยตรงจากเนื้อเรื่อง หรือเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคาดคะเน หรืออ้างอิงโดยใช้ข้อมูลหรือความจริงที่อยู่ในเนื้อเรื่องช่วยตอบคำถาม และเป็นคำถามที่มักขึ้นต้นด้วย how และ why ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผล หรือการตีความข้อมูลที่มีอยู่ในเนื้อเรื่อง

3. คำถามที่ใช้วัดความเข้าใจระดับประยุกต์ (Applied comprehension questions) เป็นคำถามที่ต้องใช้ความคิด ค้นหาคำตอบ โดยไม่มีคำตอบปรากฏให้เห็นโดยตรงจากเนื้อเรื่อง หรือเป็นคำถามที่ต้องการให้ผู้อ่านคาดการณ์ล่วงหน้าจากความจริง หรือข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง และเป็นคำถามที่บางครั้งขึ้นต้นด้วย Should..., In my opinion..., Do you agree...?, Is it right...? etc. โดยต้องการให้ผู้อ่านใช้พื้นความรู้เดิมในการตอบ คำถาม หรือแสดงความคิดเห็น พิจารณา และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน

จากการประเมินผลการอ่านดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ในการประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นสามารถเลือกรูปแบบการทดสอบได้หลายรูปแบบ เช่น แบบเลือกตอบ แบบตอบสั้น แบบโคลส เป็นต้น นอกจากรูปแบบแล้วสิ่งที่ควรพิจารณาคือ คำถามที่ใช้ในการทดสอบ ซึ่งควรพิจารณาลักษณะคำถามให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการประเมินว่า เป็นการประเมินทักษะย่อย ๆ เช่น คำศัพท์ โครงสร้าง หรือเป็นการประเมินความสามารถในการอ่านระดับต่าง ๆ เช่น ระดับตัวอักษร ระดับอ้างอิง ระดับการประเมินผล เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษมีน้อยมาก แต่มีงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยนำเสนองานสรุปเป็น 2 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 1.1 งานวิจัยที่ศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน
 - 1.2 งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการเรียน หรือกลวิธีการเรียนรู้ภาษากับตัวแปรต่างๆ
 - 1.3 งานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน
2. งานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

1. งานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

1.1 งานวิจัยที่ศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน

อาวุธ วาจาสัตย์ (2533: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 710 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า นิสิตใช้กลวิธีด้านการเดาหรือทำนายอย่างมีหลักการมาก ใช้กลวิธีด้านการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนโดยตรง การฝึกฝนภาษา การหาวิธีเรียนภาษาเป็นของตนเอง การใช้ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการเรียนรู้ภาษาเป็นครู และ การใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้จดจำได้ดียิ่งขึ้นในระดับปานกลาง นิสิตใช้กลวิธีด้านการพยายามใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารกับบุคคลอื่นในระดับน้อย

จรัส ไตรบุญ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากลวิธีการอ่านโดยการวิเคราะห์การบอกกระบวนการคิดในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถในการอ่านสูงและต่ำ และศึกษากลวิธีการอ่านโดยบอกกระบวนการคิดในการอ่านเนื้อหาที่มีความยากง่ายต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 283 คน โดยแบ่งนักเรียนตามคะแนนการอ่านวิชาภาษาอังกฤษ และพิจารณานักเรียนที่มีคะแนนสูงกว่าเพอร์เซ็นไทล์ที่ 80 และต่ำกว่าเพอร์เซ็นไทล์ที่ 20 กลุ่มละ 47 คน จำนวนทั้งสิ้น 94 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทอ่าน ซึ่งกำหนดระดับความยากง่าย โดยใช้สูตรวัดระดับความยากง่ายของฟราย (Fry's Readability Graph) เป็นบทอ่านยาก และบทอ่านง่าย รายการกลวิธีที่นักเรียนใช้ในการอ่าน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้เทคนิคการอ่านโดยบอกกระบวนการคิด ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันใช้กลวิธีในการอ่านต่างกัน 2) นักเรียนใช้กลวิธีในการอ่านต่างกัน เมื่ออ่านบทอ่านที่มีความยากง่ายต่างกัน

1.2 งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการเรียน หรือกลวิธีการเรียนรู้ภาษา กับตัวแปรต่าง ๆ

พัชรพร เขียวรินทร์ (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากลวิธีในการเรียนและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีในการเรียนกับความสามารถในทักษะรับสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 จำนวน 411คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามกลวิธีในการเรียน แบบสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ และแบบสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร ใช้กลวิธีในการเรียนทั้ง 6 ด้าน คือ กลวิธีการจำอย่างมีประสิทธิภาพ กลวิธีการใช้กระบวนการทางความคิด กลวิธีการจดเขียนข้อบกพร่องในการใช้ภาษา กลวิธีการจัดระบบและประเมินการเรียน กลวิธีด้านจิตพิสัย และกลวิธีด้านสังคมในระดับปานกลาง และพบว่ากลวิธีในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ

อัญชลี ประวิตรนุรักษ์ (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 547 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามกลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษและแบบสอบวัดความสามารถใน

การใช้ภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษทั้ง โดยรวมและแต่ละด้าน คือ ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียน ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง และด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นนอกชั้นเรียน ในระดับปานกลาง และกลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสัมพันธ์กัน

สุรารัตน์ พญาพรหม (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีในการฟัง และความสัมพัทธ์ระหว่างกลวิธีที่ใช้ในการฟังและความสามารถในการฟังของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีที่ใช้ในการฟัง ตามแนวคิดของรีเบคคา ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca Oxford, 1990) และแบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีในการฟัง ภาษาอังกฤษ 22 กลวิธี กลวิธีในการฟังที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุด คือ การตั้งใจฟังคำศัพท์เด่น ๆ (95.0 %) รองลงมาได้แก่ การเดาจากข้อความอื่นในประโยค (91.7 %) และการใช้ความรู้หรือประสบการณ์เดิม (90.0 %) เมื่อพิจารณาการใช้กลวิธีในการฟังตามระดับความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการฟังในระดับสูงใช้กลวิธีการควบคุมและตรวจสอบมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการฟังในระดับปานกลางและระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการฟังในระดับปานกลางใช้กลวิธีการควบคุมและตรวจสอบ และกลวิธีด้านจิตพิสัยเท่ากัน (60 %) นอกจากนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถในการฟังในระดับต่ำใช้กลวิธีด้านจิตพิสัยเป็นอันดับสอง (53.6 %) ใกล้เคียงกับการใช้กลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา (53.1 %) ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง และกลวิธีที่ใช้ในการฟังและความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

1.3 งานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน

เกศสุดา รัชฎาวิชิตจุล (2529: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนกศิลปภาษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 918 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนใช้ปรับทในการเดาหรือตีความหมายของคำหรือประโยคเพื่อช่วยให้เข้าใจภาษาในระดับปานกลาง ใช้วิธีการต่างๆ เพื่อการสื่อความหมายน้อย นักเรียนฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกชั้นเรียนน้อย ใช้วิธีการควบคุมการเรียนรู้อะและตรวจสอบการใช้ภาษาโดยใช้วิธีการวางแผนการเรียนรู้น้อย และใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำพบว่านักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาสูงและต่ำใช้วิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พงษ์ศักดิ์ พงษ์พันธ์ (2531: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม และโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จำนวน 326 คน ซึ่งสุ่มมาโดยเจาะจงเลือก (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามพฤติกรรมที่เป็นกลวิธีการเรียนของ โพลิตเซอร์ และแมกโกรที (1985) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียน พฤติกรรมในขณะที่ศึกษาด้วยตนเอง และพฤติกรรมในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นนอกห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ มีการใช้กลวิธีการเรียนภาษาทั้ง 3 ด้าน โดยส่วนรวมและเป็นรายด้านในระดับปานกลาง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูงใช้กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษในด้านพฤติกรรมในห้องเรียน และด้านพฤติกรรมในขณะที่ศึกษาด้วยตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่วนด้านการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นนอกห้องเรียนนั้น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีการใช้กลวิธีการเรียนไม่แตกต่างกัน

อาวุธ วาจาสัตย์ (2533: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษากลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 710 คน ในงานวิจัยเดียวกัน ได้เปรียบเทียบกลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษของตัวอย่างประชากรดังกล่าว โดยแบ่งเป็นนิสิตกลุ่มที่เรียนเก่งมาก กลุ่มที่เรียนเก่ง กลุ่มที่เรียนปานกลาง และกลุ่มที่เรียนอ่อน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตกลุ่มเก่งมากกับกลุ่มเก่ง กลุ่มเก่งมากกับกลุ่มปานกลาง กลุ่มเก่งมากกับกลุ่มอ่อน กลุ่มเก่งกับกลุ่มปานกลาง กลุ่มเก่งกับกลุ่มอ่อน และกลุ่มปานกลางกับกลุ่มอ่อน ใช้กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุไร ศรีเคลือบ (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลวิธีในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการอ่านสูง ปานกลาง และต่ำ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 397 คน แบ่งออกเป็น กลุ่มสูง กลาง และต่ำ ตามคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการใช้กลวิธีในการอ่านภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงใช้กลวิธีความรู้ความคิด และกลวิธีการตระหนักรู้และควบคุมตนเองมากที่สุด และใช้กลวิธีการใช้ระบบการจำน้อยที่สุด นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านปานกลางใช้กลวิธีเมตาออกนิตีฟมากที่สุด และใช้กลวิธีการใช้

ระบบการจำน้อยที่สุด นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำใช้กลวิธีการใช้จิตพิสัยมากที่สุด และใช้กลวิธีการใช้ระบบการจำน้อยที่สุด

ทรงศรี โสรณันพร และมีโชค ชูดวง (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลวิธีที่ใช้ในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2540 - 2541 จำนวน 501 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อน ตามความสามารถทางภาษาอังกฤษ ซึ่งได้จากคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน ตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถาม 2 ครั้ง ครั้งแรกในสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาต้น และครั้งสุดท้ายสัปดาห์สุดท้ายของภาคการศึกษาปลาย ผลการวิจัยพบว่า ก่อนได้รับการฝึกกลวิธีการอ่าน ตัวอย่างประชากรกลุ่มเก่งใช้กลวิธีสูงกว่ากลุ่มอ่อน หลังได้รับการฝึกกลวิธีการอ่านทั้งกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน เลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมมากขึ้น กลุ่มเก่งมีความตระหนักในการใช้กลวิธีมากกว่ากลุ่มอ่อน กลุ่มเก่งใช้กลวิธีที่เหมาะสมน้อยกว่ากลุ่มอ่อน เมื่อเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการอ่านพบว่าทั้ง 2 กลุ่ม ใช้กลวิธีการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ พบว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ ดังนี้

กมลวัฒน์ คุรุทแก้ว (2523: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเดาคำศัพท์จากบริบท เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ของโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 42 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 21 คน และกลุ่มทดลอง 21 คน ศึกษาการเดาคำศัพท์ว่ามีผลต่อความเข้าใจ และความเร็วในการอ่านภาษาอังกฤษหรือไม่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบทเรียนการเดาคำศัพท์จากบริบท จำนวน 20 แบบฝึกหัด ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ผลของการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกเรื่องการเดาคำศัพท์จากบริบทมีความเร็วในการอ่านมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อ .05

กอบลาภ ดันสกุล (2526: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถในการอ่าน และการหาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จากการศึกษาวิเคราะห์บริบทของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่าน และการหาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยการวิเคราะห์บริบท กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบการอ่านและแบบทดสอบคำศัพท์ ผลการ

วิจัยพบว่า ในด้านการหาความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากคำเหมือนกัน และคำตรงกันข้าม นิสิตมีความสามารถในด้านนี้ในระดับสูง แต่จะมีความสามารถอยู่ในระดับต่ำ จากการหาความหมายคำศัพท์จากการสรุปความ นิสิตมีความสามารถในด้านนี้ระดับต่ำ

สุมล จักรแก้ว (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอน คำศัพท์ของครูกับกลวิธี การจำคำศัพท์ของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 37 คน กลุ่มตัวอย่างได้รับการสอนคำศัพท์แบบแปลและแบบบริบท เป็นเวลา 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบทดสอบ ซึ่งแบ่งออกเป็นแบบทดสอบ วัดกลวิธีในการจำคำศัพท์ของผู้เรียนและแบบทดสอบวัดความสามารถในการจำคำศัพท์ของผู้เรียน และ 2) วิธีสอนคำศัพท์ของครูซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ วิธีสอนคำศัพท์แบบแปล และแบบบริบท ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการจำคำศัพท์ของนักเรียนที่เรียนคำศัพท์ด้วยวิธีบริบทสูงกว่าวิธีแปลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในวิธีการสอนคำศัพท์แบบแปล และแบบบริบทผู้เรียนใช้กลวิธีในการจำคำศัพท์ 7 ชนิดเหมือนกันคือ การเชื่อมโยง การผูกคำให้เป็นเสียงคล้องจองกัน การแตกลูกคำที่สัมพันธ์กันทางความหมาย การนำคำมาสร้างบริบทใหม่ที่มีความหมาย การสร้างจินตภาพให้กับศัพท์ใหม่ การใช้กิริยาท่าทางควบคู่กับความหมายของคำที่เรียนเพื่อช่วยความทรงจำ และการจำคำที่เป็นใจความหลัก ส่วนกลวิธีการทบทวนคำศัพท์อย่างมีประสิทธิภาพทั้งวิธีสอนแบบแปลและแบบบริบท ผู้เรียนใช้กลวิธีการทบทวน 6 ชนิดเหมือนกันคือ การท่องจำบ่อยๆ อ่านบ่อยๆ เขียนบ่อยๆ ใช้พูดบ่อยๆ ฟังบ่อยๆ และนำคำมาเล่นเป็นเกมส์ การใช้กลวิธีการจำคำศัพท์และกลวิธีการทบทวนคำศัพท์อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในวิธีสอนแบบแปลและแบบบริบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วิธีการสอนคำศัพท์ของครูมีความสัมพันธ์กับกลวิธีการจำคำศัพท์ของผู้เรียน

พลชัย วิริยะสมบัติ (2539: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปริมาณการใช้และความถูกต้องของการใช้กลวิธีในการคาดเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และวิเคราะห์ปริมาณการใช้และความถูกต้องของการใช้กลวิธีในการคาดเดาความหมายของคำศัพท์อังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการคาดเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษสูง กลาง และต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2536 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคาดเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบวัดกลวิธีในการคาดเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ แบ่งกลุ่มนักเรียนตามคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการคาดเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษออกเป็นกลุ่มสูง กลาง และต่ำ ด้วยวิธีการ 27% ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้กลวิธีในการคาดเดาความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษประเภทการวิเคราะห์คำ ปริมาณมากที่สุดคือ

รากศัพท์ และน้อยที่สุดคืออุปสรรค แต่ใช้ได้ถูกต้องมากที่สุดคือ ปัจจัย และน้อยที่สุดคือ รากศัพท์ ส่วนประเภทการวิเคราะห์บริบทที่นักเรียนใช้กลวิธีปริมาณมากที่สุดคือ การสรุปความ และน้อยที่สุดคือการกล่าวซ้ำ แต่ใช้ได้ถูกต้องมากที่สุดคือ การยกตัวอย่าง และน้อยที่สุดคือ คำจำกัดความ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสูงและกลางใช้กลวิธีประเภทการวิเคราะห์ คำปริมาณมากที่สุดคือ ปัจจัย กลุ่มต่ำ คือ รากศัพท์ และใช้น้อยที่สุดของกลุ่มสูง กลาง และต่ำ คือ อุปสรรค แต่ความถูกต้องของการใช้กลวิธีประเภทดังกล่าวมากที่สุดของกลุ่มสูง กลาง และต่ำ คือ ปัจจัย และน้อยที่สุดคือรากศัพท์ ส่วนประเภทการวิเคราะห์บริบท นักเรียน กลุ่มสูง กลาง และต่ำ ใช้กลวิธีปริมาณมากที่สุด คือ การสรุปความ และน้อยที่สุดคือ การกล่าวซ้ำ แต่ความถูกต้องของการใช้กลวิธีประเภทดังกล่าวมากที่สุดของกลุ่มสูงและกลาง คือการยกตัวอย่าง กลุ่มต่ำคือการสรุปความ และที่ใช้ได้ถูกต้องน้อยที่สุดของนักเรียนกลุ่มสูงคือ การกล่าวซ้ำ นักเรียนกลุ่มกลาง คือคำจำกัดความและคำเหมือน/คำตรงข้าม และกลุ่มต่ำคือ คำเหมือน/คำตรงข้าม

บุษกร วิชูปดา และประมาณ ทรัพย์ผดุงชน (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ การใช้กลวิธีการคาดเดาคำศัพท์ของนักศึกษาที่มีความสามารถในการเดาสองและต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 141 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้กลวิธีการคาดเดาคำศัพท์ 2 แบบ คือ แบบการคาดเดาคำศัพท์ โดยการใช้ความรู้เดิมหรือบริบทที่อยู่ห่างคำศัพท์นั้นออกไป และแบบการคาดเดาคำศัพท์โดยการใช้ตัวชี้แนะทางภาษาศาสตร์หรือบริบทที่อยู่ใกล้ คำศัพท์นั้น ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้งกลุ่มที่มีความสามารถในการเดาสอง และต่ำ ใช้กลวิธีการคาดเดาคำศัพท์ทั้ง 2 แบบในระดับมาก และพบว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ใช้กลวิธีการคาดเดาคำศัพท์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำเสนองานวิจัยสรุปเป็น 2 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 1.1 งานวิจัยที่ศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน
 - 1.2 งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน
 - 1.3 งานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน
2. งานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

1. งานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

1.1 งานวิจัยที่ศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน

เจ ไมเคิล โอ้มัลเลย์ และคณะ (J. Michael O'Malley et al., 1985: 557-584) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับเริ่มเรียนและระดับกลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาทางภาคตะวันออกของประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์นักเรียน (The Student Interview Guide) เพื่อให้ให้นักเรียนอธิบายถึงกลวิธีที่ นักเรียนใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาทั้งในและนอกชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับเริ่มเรียนและระดับกลางใช้กลวิธีเมตาคอกนิตีฟด้านการจัดการกับวิธีการเรียนด้วยตนเอง และการเตรียมบทเรียนล่วงหน้ามากที่สุด สำหรับกลวิธีด้านความรู้ความคิดที่นักเรียนทั้ง 2 ระดับใช้ คือ การท่องจำ และการจดบันทึก และกลวิธีด้านสังคมและจิตใจ

จอง-แด คิม (Jong-Dae Kim, 1990: 2666-A) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของนักศึกษาวิทยาลัยที่เรียนในระดับต้นกับระดับสูง กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษา 180 คน แบ่งเป็นนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับต้น 53 คน และนักศึกษาระดับสูง 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการเรียนตามการรับรู้ของนักศึกษา ทั้งหมด 18 หัวข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับต้นกับนักศึกษาระดับสูงใช้กลวิธีในการเรียนต่างกัน คือ นักศึกษาระดับต้นใช้กลวิธีเมตาคอกนิตีฟในด้านการประเมินตนเองและใช้กลวิธีด้านความรู้ความคิดมากกว่า นักศึกษาระดับสูง นักศึกษาระดับสูงใช้กลวิธีด้านจิตพิสัยและด้านสังคม ด้านการถามคำถามในห้องเรียนมากกว่านักศึกษา ระดับต้น แต่นักศึกษาระดับต้นใช้กลวิธีในการเรียนเป็นกลุ่มมากกว่านักศึกษาระดับสูง

แน-ดอง ยัง (Nae-Dong Yang, 1993: 2722-A) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในวิทยาลัยในประเทศไต้หวัน จำนวน 505 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของนักศึกษา ซึ่งแปลเป็นภาษาจีน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีการใช้วิธีการทดแทนบ่อยกว่ากลวิธีอื่นๆ และใช้กลวิธีด้านความรู้ความคิดและกลวิธีในการจำน้อยที่สุด

รอสนา อแวง ฮาซิมและ ชารีฟาห์ อชิซาร์ห์ ซเยด ซาฮิล (Rosna Awang Hashim, Sharifah Azizah Syed Sahil, 1994: 5-14) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาในประเทศมาเลเซีย จำนวน 246 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามกลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีการจัดและการ

ประเมินผลการเรียนรู้ในระดับสูง กลวิธีการใช้กระบวนการภายในใจ การจดเซยข้อมูลที่หายไป การจัดการกับอารมณ์ และการเรียนรู้กับผู้อื่น ในระดับปานกลาง และใช้กลวิธีการจำอย่างมีประสิทธิภาพในระดับต่ำ

ฮุย ชุน เต็ง (Huei Chun Teng, 1998: 63-64) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีที่ใช้ในการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยหยุนหนลิน ประเทศไต้หวัน ซึ่งมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับต่ำถึงปานกลาง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีที่ใช้ในการฟังภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีในการฟังทั้ง 6 ประเภท คือ กลวิธีการจำ กลวิธีเมตาคอกนิตีฟ กลวิธีความรู้ความคิด กลวิธีการใช้วิธีการทดแทน กลวิธีจิตพิสัย และกลวิธีทางสังคม โดยใช้กลวิธีทดแทนบ่อยที่สุด

ฟลอเรนซ์ ซี คายาด (Florence C. Kayad, 1999: 221-233) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีที่ใช้ในการเรียนภาษาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ในประเทศมาเลเซีย ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 84 คน โดยศึกษาชนิดของกลวิธีและการใช้กลวิธีของนักศึกษาที่มีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับสูงและระดับต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษ คือ กลวิธีความจำ กลวิธีความรู้ความคิด กลวิธีการจดเซยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา กลวิธีควบคุมและตรวจสอบ กลวิธีจิตพิสัย และกลวิธีทางสังคม ในระดับปานกลาง

สายวรุณ ชุมพวัน (Saiwaroon Chumpavan, 2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีเมตาคอกนิตีฟ ของนักศึกษาไทยในการอ่านภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาไทย 2 คน ที่ศึกษาที่ Illinois State University ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนสาขาการสื่อสาร 1 คน และนักศึกษาระดับปริญญาโทที่เรียนสาขาเศรษฐศาสตร์ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ การสังเกตภาคสนาม โดยสังเกตจากการคิดออกมาเป็นถ้อยคำ (Think-aloud) และการศึกษางานเขียนบทความของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีเมตาคอกนิตีฟในการวางแผน ตรวจสอบหรือควบคุม ประเมินผล และปรับปรุงความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของตนเอง

1.2 งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน

รีเบคคา ออกซ์ฟอร์ด และมาร์ธา ไนคอส (Rebecca Oxford and Martha Nyikos, 1989: 291-300) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีในการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนภาษาต่างประเทศในมหาวิทยาลัยในประเทศอเมริกา จำนวน 1,200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามกลวิธีในการเรียนภาษา และแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศมีผลต่อการเลือกใช้ กลวิธีในการเรียนภาษา และสาขาวิชาเอกมีผลต่อการใช้กลวิธีในการเรียนภาษา โดยนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาเอกต่างกัน เลือกใช้กลวิธีในการเรียนภาษาต่างกัน

รอสนา อแวง ฮาซิมและ ชารีฟาห์ อชิซาร์ ซเยด ซาฮิล (Rosna Awang Hashim, Sharifah Azizah Syed Sahil, 1994: 5-14) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีและตัวแปรที่มีผลต่อการใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษา ที่มีเพศ สัญชาติ และโปรแกรมการเรียนที่ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในประเทศมาเลเซีย จำนวน 246 คน เป็นนักศึกษาชาย 88 คน นักศึกษาหญิง 158 คน เป็นนักศึกษาสัญชาติจีน 130 คน สัญชาติมาเลเซีย 77 คน และสัญชาติอินเดีย 37 คน และไม่ปรากฏสัญชาติ 2 คน จำแนกนักศึกษาตามโปรแกรมการเรียนคณะบริหารธุรกิจ 110 คน คณะเศรษฐศาสตร์ 46 คน คณะบัญชี 34 คน คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ 25 คน คณะการบริหารสาธารณสุข 24 คน และไม่ทราบคณะ 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามกลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า สัญชาติและเพศมีผลต่อการใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษ แต่โปรแกรมการเรียนไม่มีผลต่อการใช้กลวิธีในการเรียนภาษา

แบมแบง ซูเกง (Bambang Sugeng, 1997: 92-99) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการใช้กลวิธีในการเรียนภาษาของนักเรียนอินโดนีเซีย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนเอกชนในประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 240 คน เป็นนักเรียนหญิง 116 คน และนักเรียนชาย 124 คน นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสังเกตกลวิธีในการเรียนภาษา และแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ระดับชั้นเรียนและภาษาเป็นตัวแปรหลักที่มีผลต่อการใช้กลวิธีในการเรียนภาษา คือ นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นเรียนและภาษาที่ต่างกันจะใช้กลวิธีในการเรียนภาษาต่างกัน นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าจะใช้กลวิธีด้านจิตพิสัยมากกว่านักเรียนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่า และเพศมีผลต่อการใช้กลวิธีในการเรียนภาษา

เกลนน์ วาร์ทัน (Glenn Wharton, 1997: abstract) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาที่ศึกษาในสภาพการณ์ที่มีความหลากหลายทางภาษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนภาษาญี่ปุ่นและภาษาฝรั่งเศส จำนวน 678 คน ซึ่งนักศึกษาเป็นนักศึกษาที่เรียนในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายทางภาษา และวัฒนธรรมในประเทศสิงคโปร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามกลวิธีการเรียนรู้ภาษาและแบบสอบถามภูมิหลัง ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจการเรียนรู้ภาษามีผลต่อการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา แต่เพศไม่มีผลต่อการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา

ได โอซานัย (Dai Osanai, 2000: abstract) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการใช้กลวิธีการเรียนภาษาของนักศึกษาชาวเอเชีย และชาวลาตินที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาต่างชาติ จำนวน 147 คน จากมหาวิทยาลัยขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศสหรัฐอเมริกา 5 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา และแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลัง ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างในการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาระหว่างเพศชายและเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ ใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาน้อยกว่านักศึกษาวิชาเอกธุรกิจและกฎหมาย แรงจูงใจและความสามารถทางภาษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา และแรงจูงใจเป็นปัจจัยเดียวที่มีอิทธิพลที่สุดต่อการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา

1.3 งานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน

ชาร์ลอน เบนจ์ เคลทซ์ไน์ (Sharon Bengé Kletzein, 1991: 67-85) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีการที่ใช้ในการอ่านของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันในการอ่านบทอ่านที่มีระดับความยากง่ายต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เกรด 10-11 จำนวน 48 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการอ่าน กลุ่มเก่ง จำนวน 24 คน และกลุ่มอ่อน จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทอ่านซึ่งเพิ่มความยากขึ้นตามลำดับ จำนวน 3 ชุด และแบบสอบถามให้นักเรียนอธิบายถึงกลวิธีที่ใช้ รวมทั้งมีการสัมภาษณ์รายบุคคลหลังการสอบ ผลการวิจัยพบว่า 1) ในการอ่านบทอ่านอย่างง่าย นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มใช้กลวิธีในการอ่านไม่แตกต่างกัน 2) ในการอ่านบทอ่านที่มีความยากขึ้น กลุ่มเก่งจะใช้กลวิธีที่หลากหลายกว่า 3) ในการอ่านบทอ่านระดับยากมาก กลุ่มเก่งจะพยายามใช้กลวิธีในการอ่านมากขึ้น ขณะที่กลุ่มอ่อนจะใช้กลวิธีในการอ่านน้อยลง

วิกตอเรีย เจน ฟิลลิปส์ (Victoria Jane Phillips, 1992: 90-A) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของนักศึกษาชาวเอเชียที่มีระดับคะแนนจากการทดสอบภาษาอังกฤษต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชาวเอเชีย จำนวน 141 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามกลวิธีในการเรียนภาษา และแบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษทุกประเภท นักศึกษากลุ่มที่มีคะแนนจากการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับปานกลางใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษมากกว่ากลุ่มที่มีคะแนนสูง และกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ

โรซาลี เจีย-ลิง แพน (Rosalie Jia-Ling Pan, 1992: 1893-A) ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาที่เรียนภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาวอเมริกันที่เรียนภาษาจีนในมหาวิทยาลัยในนิวยอร์กและนิวเจอร์ซีย์ จำนวน 40 คน และนักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยไทเปและปักกิ่ง จำนวน 120 คน นักศึกษาอายุระหว่าง 18-24 ปี และมีความสามารถทางภาษาตั้งแต่ระดับต้น (Elementary) จนถึงระดับกลาง (Mid Intermediate) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการเขียนแปล ข้อความ 50 ข้อ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาจีน และแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้กลวิธีการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีระดับความสามารถต่างกันใช้ กลวิธีการเรียนรู้ภาษาต่างกัน คือ นักศึกษาที่มีความสามารถในระดับที่ต่ำใช้กลวิธีการถ่ายโอนมาก และใช้กลวิธีในการพัฒนาการใช้ภาษา และการสรุปโดยใช้กฎเกณฑ์มากเกินไปน้อย แต่ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาในระดับกลาง ใช้กลวิธีในการพัฒนาการใช้ภาษามาก และใช้กลวิธีการถ่ายโอนน้อย

จอห์น เอ็ม กรีน และรีเบคคา ออกซ์ฟอร์ด (John M. Green and Rebecca Oxford, 1995: 268-273) ได้ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่มีความสามารถทางอังกฤษและเพศต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยประเทศเปอร์โตริโก จำนวน 374 คน เป็น นักศึกษาหญิง 178 คน และ นักศึกษาชาย 196 คน จำแนกนักศึกษาเป็นนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง 121 คน ปานกลาง 132 คน และต่ำ 121คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามกลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่างกัน ใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกัน คือ นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำจะใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษน้อยกว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษสูง และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงใช้กลวิธีด้านความรู้ความเข้าใจมากกว่า นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษปานกลาง และนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษปานกลางใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษด้านความรู้ความเข้าใจน้อยกว่า นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำ และการใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างนักศึกษาเพศหญิงและนักศึกษาเพศชายแตกต่างกัน คือ นักศึกษาหญิงใช้กลวิธีด้านความจำ ด้านเมตาคอกนิตีฟ ด้านจิตพิสัย และด้านสังคมมากกว่านักศึกษาชาย

นามคิว ปาร์ค (Namkyu Park, 1997: abstract) ได้ศึกษาการรับรู้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาและการใช้กลวิธีของนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่กำลังศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งแแกนซ์ส จำนวน 60 คน แบ่งเป็นนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จมาก และไม่ประสบผลสำเร็จ และแบ่งเป็นเพศหญิงและเพศชาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามกลวิธีการเรียนรู้ภาษา แบบสอบถามภูมิหลังและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จมากจะจะใช้กลวิธีการเรียนรู้ได้อย่างไร และพิจารณาว่ากลวิธีการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากกว่า มีความยุ่งยากในการใช้กลวิธีน้อยกว่า และรู้สึกวิตกกังวลในการใช้กลวิธีทางสังคมน้อยกว่านักศึกษาที่ไม่ประสบผลสำเร็จ จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ เน้นไวยากรณ์ทางภาษาในการสื่อสาร ไม่ชอบการมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษา และผลการวิจัยพบว่า เพศไม่มีผลต่อการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา

เซาหยวน หวัง (Shou Yuan Wang, 1997: 5021) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาผู้ใหญ่ชาวจีนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนและไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ชาวจีน จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสำรวจกลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการใช้กลวิธีค่อนข้างบ่อย โดยนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จใช้ กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษมากกว่านักศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จ

ชิง-นิง เชียน และ ลี ไว (Ching - Ning Chien and Li Wei, 1998: 66) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีในการฟังของนักศึกษาชาวไต้หวันที่ยื่นภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในคณะวิศวกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ชุง หยวง คริสเตียน ในประเทศไต้หวัน จำนวน 125 คน แบ่งกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงและต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กลวิธีในการฟัง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงและต่ำ ใช้กลวิธีในการฟังที่ต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงใช้กลวิธีการฟัง มากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำ

เซียง - เจียน ชาง (Shiang - Jiun Chang, 1999: 450-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษและเรียนวิชาเอกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาชาวจีนในมหาวิทยาลัยแห่งรัฐจอร์เจีย จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบความสามารถในการพูดและแบบสอบถามกลวิธีในการเรียนภาษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีการทดแทนมากที่สุด และใช้กลวิธีด้านจิตพิสัยน้อยที่สุด และพบว่า นักศึกษาที่มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษต่างกัน ใช้กลวิธีในการเรียนไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่วิชาเอกต่างกัน ใช้กลวิธีในการเรียนต่างกัน

โดยนักศึกษาศาสาขามนุษยวิทยา สังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษมากกว่านักศึกษาที่เรียนในสาขาวิทยาศาสตร์

2. งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

เมดานี ออสแมน อาเมด (Medani Osman Ahmed, 1988: abstract) ได้ทำการศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนชาวซูดานที่เรียนภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาวซูดาน จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนเก่งใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่หลากหลายกว่า นักเรียนที่เรียนอ่อน ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ การใช้ภาษาในการสอน ระยะเวลาที่เรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์

นอร์เบิร์ต ชมิมท์ (Norbert Schmitt, 1990: 218-225) ได้ศึกษาความคิดเห็นและการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 600 คน ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษามหาวิทยาลัย และผู้เรียนผู้ใหญ่ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนจาก 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 50 คน รวมกลุ่มละ 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ 2 ประเภท คือ ประเภทกลวิธีการค้นหาความหมายและประเภทการชดเชยข้อบกพร่องทางภาษา ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีย่อย 40 กลวิธี โดยให้นักเรียนลำดับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่นักเรียนใช้มากที่สุดและน้อยที่สุด และลำดับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่เห็นว่ามีประโยชน์มากที่สุด และมีประโยชน์น้อยที่สุด ผลการวิจัยพบว่า การใช้กลวิธีการค้นหาความหมาย กลวิธีที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุดคือ การใช้พจนานุกรม 2 ภาษา การเดาความหมายจากบริบท และการถามความหมายจากเพื่อน ส่วนกลวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ การตรวจสอบคำที่มาจากรากคำเดียวกัน ในประเภทการชดเชยข้อบกพร่องทางภาษา กลวิธีที่ใช้มากที่สุดคือ การออกเสียงซ้ำ การเขียนซ้ำ การสะกดคำ การพูดคำศัพท์ใหม่ดังๆ การจดบันทึก การศึกษาเสียงคำศัพท์ และรายการคำศัพท์ กลวิธีที่ใช้น้อยที่สุดคือ การใช้ท่าทาง การใช้คำที่มาจากรากคำเดียวกัน การใช้ผังความหมายคำศัพท์ การให้ครูตรวจความถูกต้องของบัตรคำ การศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่นักเรียนเห็นว่ามีประโยชน์มากที่สุด และมีประโยชน์น้อยที่สุด พบว่า ประเภทการค้นหาความหมาย กลวิธีที่มีประโยชน์ที่สุด ได้แก่ การใช้พจนานุกรม 2 ภาษา การถามครูให้บอกคำเหมือน และการวิเคราะห์รูปภาพหรือท่าทาง กลวิธีที่มีประโยชน์น้อยที่สุด คือ การข้ามหรือผ่านคำศัพท์ใหม่ ในประเภทการชดเชยข้อบกพร่องทางภาษา กลวิธีที่มีประโยชน์มากที่สุด คือ การพูดคำศัพท์ใหม่ดังๆ การเขียนซ้ำ การเชื่อมโยงคำศัพท์กับคำเหมือนหรือคำตรงข้าม การฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง การศึกษาการสะกดคำ การจดบันทึก และการออกเสียงซ้ำ กลวิธีที่มีประโยชน์น้อยที่สุด ได้แก่ การจินตนาการความหมายของคำศัพท์ การใช้คำศัพท์มาจากรากคำเดียวกัน การจำคำหลักและการจินตนาการรูปคำศัพท์ เมื่อเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีประโยชน์มากที่สุด และกลวิธีใช้มากที่สุด พบว่าสอดคล้องกัน 6 กลวิธี คือ การใช้พจนานุกรม 2 ภาษา

การเขียนซ้ำ การออกเสียงซ้ำ การพูดคำศัพท์ใหม่ดังๆ การศึกษาการสะกดคำ และการจดบันทึกในชั้นเรียน และจากการศึกษาพบว่า บางกลวิธีนักเรียนระบุว่ามียุทธวิธีมากแต่ใช้น้อย เช่น การใช้คำเหมือนคำตรงข้าม

นอร์เบิร์ต ชมิทท์ และไดแอน แรอี ชมิทท์ (Norbert Schmitt and Diane Rae Schmitt, 1993: 27-33) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาและผู้ใหญ่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและผู้ใหญ่จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ 2 ประเภท คือ ประเภทกลวิธีการเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ใหม่ และประเภทกลวิธีการศึกษาและการจำความหมายคำศัพท์ที่รู้แล้ว ซึ่งกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ทั้ง 2 ประเภทประกอบด้วย กลวิธีย่อยรวมทั้งหมด 42 กลวิธี โดยให้นักเรียนจัดลำดับกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่มีประโยชน์มากที่สุด และมีประโยชน์น้อยที่สุด ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่นักเรียนเห็นว่า มีประโยชน์มากที่สุด คือ การเขียนซ้ำ การออกเสียงซ้ำ การศึกษาคำศัพท์บ่อยๆ อย่างต่อเนื่อง การพูดคำศัพท์ดังๆ การสะกดคำ การจดบันทึกคำศัพท์ใหม่ การศึกษาคำเหมือนและคำตรงข้าม การเรียนคำศัพท์และสำนวนคำศัพท์ไปพร้อมกัน การศึกษาการออกเสียง คำศัพท์นั้น และการใช้คำศัพท์ใหม่ในประโยค และกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่นักเรียนเห็นว่า มีประโยชน์น้อยที่สุดคือ การให้ครูตรวจความถูกต้องของรายการคำศัพท์ และบัตรคำ การใช้คำที่มาจากรากศัพท์เดียวกัน การเชื่อมโยงคำศัพท์กับสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน การใช้การจำคำหลัก การใช้ท่าทาง การเชื่อมคำศัพท์ที่อยู่หมวดหมู่เดียวกัน การจินตนาการรูปคำศัพท์ และการสะกดคำศัพท์ในใจ การจินตนาการความหมายคำศัพท์ การศึกษารากคำ วิภัติ และปัจจัยของคำศัพท์นั้น การสังเกตการเรียงลำดับกลุ่มคำศัพท์ และการศึกษาคำศัพท์กับเพื่อนๆ

เอลกา สตอฟเฟอร์ (Ilka Stoffer, 1995: abstract) ได้ศึกษาการเลือกกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนภาษาต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยอลาบามา (The University of Alabama) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 707 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ 9 ประเภท 53 รายการ เพื่อประเมินการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์กับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลคือประสบการณ์ในการเรียนภาษา ระดับชั้น ภาษาที่เรียน การได้รับการสอนกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ อายุ และเพศ ผลการวิจัยพบว่า การเลือกใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การเรียนภาษา ระดับชั้น ภาษาที่เรียน การได้รับการสอนกลวิธี และอายุ อย่างมีนัยสำคัญ การได้รับการสอนกลวิธีเป็นตัวทำนายการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่ดีที่สุด

ไมเคิล เจ ลอร์สัน และดอนัลด์ ฮอกเบน (Michael J. Lawson and Donald Hogben, 1996: 101-135) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ภาษาอิตาลี 12 คำ ของนักศึกษาที่เรียนภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนภาษาอิตาลีเป็นภาษาต่าง

ประเทศในประเทศออสเตรเลีย จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกต พฤติกรรมการสัมภาษณ์ และการใช้กลวิธีแสดงความคิดเป็นถ้อยคำ (Think Aloud Procedure) โดยศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ 4 ประเภท คือ การทำซ้ำ การวิเคราะห์ลักษณะรูปคำ การขยายความอย่างง่าย การขยายความที่ซับซ้อน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์หลายกลวิธีในการเรียนรู้ ระลึกถึงคำจำกัดความของคำศัพท์ที่เรียนได้มากกว่า นักเรียนที่ใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์น้อยกลวิธี

ยงชี่ กู และโรเบิร์ต คีท จอห์นสัน (Yongqi Gu and Robert Keith Johnson, 1996: 643-665) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ของนักศึกษาชาวจีน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่มีวิชาเอกภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยปักกิ่ง จำนวน 850 คน จาก 27 ชั้นเรียน นักศึกษามีประสบการณ์ในการเรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว 6 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ จำนวน 91 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ทุกกลวิธี และใช้กลวิธีที่หลากหลายในการเรียนรู้คำศัพท์ โดยใช้กลวิธีด้านการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าด้านการตั้งใจเลือกเรียนรู้ ส่วนประเภทการใช้ความรู้ความคิดเพื่อความเข้าใจ นักศึกษาใช้กลวิธีการคาดเดาความหมายคำศัพท์ กลวิธี การใช้พจนานุกรมในระดับมาก แต่ใช้กลวิธีด้านการจำ-โดยการฝึก และกลวิธีด้านการจำ-โดยการใส่รหัส ในระดับน้อยกว่ากลวิธีอื่น ๆ

นอกจากนี้ได้วิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน โดยแบ่งนักศึกษาเป็น 5 กลุ่ม ตามคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัย และตามลักษณะการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ แบ่งกลุ่มนักศึกษาเป็นนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ โดยใช้การวิเคราะห์ Listwise ลดจำนวนนักศึกษาจาก 850 คน เหลือ 486 คน แบ่งเป็นผู้เรียน 5 กลุ่ม คือ

1. นักศึกษากลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ จำนวน 51 คน ซึ่งแบ่งเป็น

1.1 นักศึกษาที่เก่งที่สุด จำนวน 3 คน พบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีด้านการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลวิธีด้านการคาดเดาความหมายคำศัพท์มาก และใช้กลวิธีด้านการจำ-โดยการใส่รหัสและการศึกษาโครงสร้างคำ

1.2 นักศึกษาที่เก่ง จำนวน 48 คน พบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีการเรียนรู้เกือบทุกกลวิธี ยกเว้นกลวิธีด้านการจำ-โดยการฝึก โดยการเห็นคำศัพท์ซ้ำ นักศึกษาใช้กลวิธีด้านการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลวิธีด้านการคาดเดาความหมายคำศัพท์ กลวิธีด้านการใช้พจนานุกรม กลวิธีด้านการกระตุ้นการใช้คำศัพท์เพิ่มขึ้น และนักศึกษชอบใช้กลวิธีที่หลากหลาย ใช้กลวิธีได้อย่างเหมาะสม และมีความพร้อมจะใช้กลวิธีต่าง ๆ

2. นักศึกษากลุ่มที่ไม่ประสบผลสำเร็จ จำนวน 435 คน แบ่งเป็น 3 แบบคือ

2.1 นักศึกษาที่ไม่กระตือรือร้นในการเรียนรู้ จำนวน 9 คน พบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีด้านการจำ-โดยการเห็นซ้ำมากที่สุด เพราะเคยชินมาตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา

2.2 นักศึกษาที่เห็นคุณค่าของการเรียนคำศัพท์ จำนวน 157 คน พบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีด้านการกระตุ้นการใช้คำศัพท์เพิ่มขึ้นในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แต่ชอบใช้การท่องจำ

2.3 นักศึกษาที่เรียนอ่อนที่สุด และเป็นนักศึกษาที่ไม่เชื่อในคุณค่าของการเรียน ขาดแรงจูงใจ จำนวน 269 คน พบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีด้านการกระตุ้นการใช้คำศัพท์เพิ่มขึ้นน้อย มีการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเองน้อยมาก

โยชิมิตสึ คูดุ (Yoshimitsu Kudo, 1999: abstract) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 829 คน เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ 56 กลวิธี ในการศึกษาที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า การจำคำหลักไม่เป็นที่นิยม ขณะที่การพูดซ้ำเป็นที่นิยม ในการศึกษาที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 504 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยการใช้กลวิธีเมื่อเทียบกับการศึกษาที่ 1 ลดลง และพบว่ากลวิธีการพูดซ้ำเป็นที่นิยม ส่วนกลวิธีการจำคำหลักไม่เป็นที่นิยม

ไทอิชิ นาคามูระ (Taichi Nakamura, 1999: 53-64) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนญี่ปุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 178 คน อายุระหว่าง 16-18 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศญี่ปุ่น 86 คน และเป็นนักเรียนญี่ปุ่นในประเทศอังกฤษ 92 คน กลุ่มตัวอย่างเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์แบบสัมภาษณ์และการสังเกต ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ที่นักเรียนทั้งสองกลุ่มใช้บ่อยที่สุด คือ การค้นหาความหมายคำศัพท์ในพจนานุกรม 2 ภาษา การคาดเดาความหมายจากบริบท โดยใช้ความรู้เดิม การคาดเดาความหมายจากโครงสร้าง และพบว่าพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ที่นักเรียน 2 กลุ่มใช้ในระบับน้อย และใช้ต่างกัน คือ นักเรียนญี่ปุ่นในญี่ปุ่น ใช้พฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์โดยการขอให้ครูเจ้าของภาษาบอกคำเหมือนและตัวอย่างในระบับน้อย ขณะที่นักเรียนญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศอังกฤษ ใช้พฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ คือ การขอให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนยกตัวอย่างคำศัพท์ในระบับน้อย

เมย์ ฟาน (May Fan, 2000: 105-119) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์กับการจำคำศัพท์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัย ฮองกงโปลีเทคนิค จำนวน 138 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามคำศัพท์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบความรู้คำศัพท์และการจำคำศัพท์ แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนคำศัพท์ให้นักศึกษาระบุความถี่ในการใช้พฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์และประโยชน์ของพฤติกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า

กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์มีความสัมพันธ์กับการจำคำศัพท์ กลวิธีการเรียนรู้ คำศัพท์ 7 กลวิธีที่ช่วยเพิ่มความรู้และการจำคำศัพท์ ได้แก่ กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่จากแบบเรียนหรือสิ่งพิมพ์ในโรงเรียน กลวิธีการเพิ่มความรู้คำศัพท์โดยการอ่านสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร นอกชั้นเรียน กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่เพิ่มเติมจากการเล่นเกม กลวิธีการเดาความหมายคำศัพท์ใหม่ที่พบขณะที่อ่านและการใช้พจนานุกรม กลวิธีจัดกลุ่มคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกันเพื่อช่วยให้จำคำศัพท์ได้ กลวิธีการจัดกลุ่มและการใช้คำศัพท์นั้น การฝึกออกเสียงคำศัพท์ซ้ำๆในใจ และนักศึกษาระบุว่าใช้กลวิธีการเรียนคำศัพท์ใหม่จากแบบเรียนหรือสิ่งพิมพ์ในโรงเรียนน้อยที่สุด ส่วนกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่นักศึกษาระบุว่ามีประโยชน์ที่สุด คือ กลวิธีการคาดเดาความหมายคำศัพท์ใหม่ที่พบขณะที่อ่าน และการใช้พจนานุกรม